

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 4.4.2023 r.
COM(2023) 184 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

Sprawozdanie w sprawie polityki konkurencji za 2022 r.

{SWD(2023) 76 final}

1. Wprowadzenie	1
2. Rola Komisji w łagodzeniu zewnętrznych wstrząsów gospodarczych w okresie występowania zakłóceń była kluczowa	2
2.1. Przyjęcie tymczasowych ram kryzysowych w celu wsparcia gospodarki po inwazji Rosji na Ukrainę oraz komunikatu w sprawie kryzysu energetycznego	2
2.2. Stopniowe wycofywanie tymczasowych ram środków pomocy państwa ukierunkowanych na wsparcie gospodarki w kontekście epidemii COVID-19.....	4
2.3. Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	5
3. Zapewnienie, aby reguły konkurencji pozostały adekwatne do wymogów przyszłości – postępy w realizacji obszernego programu politycznego.....	5
3.1. Inicjatywy ustawodawcze na rzecz wzmocnienia zestawu narzędzi dotyczących polityki konkurencji	5
3.2. Aktualizacja zasad i wytycznych dotyczących ochrony konkurencji i łączenia przedsiębiorstw w celu dostosowania ich do nowych wyzwań	7
3.3. Aktualizacja zasad pomocy państwa i wytycznych w tym zakresie w celu dostosowania ich do nowych wyzwań.....	12
3.4. Modernizacja metod pracy Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji w celu dostosowania ich do obecnych i przyszłych potrzeb w zakresie egzekwowania prawa	15
4. Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do realizacji naczelných celów Komisji	16
4.1. Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do transformacji cyfrowej i wniosło wkład w budowę silnego i odpornego jednolitego rynku	17
4.2 Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do transformacji ekologicznej.....	25
4.3. Polityka konkurencji wniosła wkład w gospodarkę służącą ludziom.....	29
5. Polityka konkurencji w kontekście europejskim i globalnym	31
5.1 Łączenie sił na rzecz kształtowania globalnej i europejskiej kultury konkurencji	31
5.2. Współpraca w zakresie polityki konkurencji na świecie	32

1. Wprowadzenie

Komisja Europejska („Komisja”) skierowała roczne sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2022 do Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Opisano w nim kluczowe zmiany w kontekście polityki konkurencji UE i jej egzekwowania w 2022 r.

W Europie nastał czas przełomów i nieprzewidywalności. Wraz z początkiem 2022 r. pandemia COVID-19 ustępowała, a UE była na drodze do ożywienia gospodarczego. Zaczęto realizować plany odbudowy i zwiększania odporności („RRP”) w większości państw UE i wypłacono pierwsze środki finansowe państwom członkowskim, co przyczyniło się do odbudowy UE dzięki odpowiednio ukierunkowanym inwestycjom. Wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie doprowadziła do natychmiastowych i poważnych zaburzeń gospodarki UE oraz do konieczności podjęcia skoordynowanych działań w celu zapewnienia odpowiednich i przystępnych cenowo dostaw energii, zabezpieczenia stabilności gospodarczej i finansowej, bezpieczeństwa żywnościowego oraz ochrony gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. Kiedy stawiano czoła tym wyzwaniom, nadal istniały zobowiązania dotyczące realizacji celów w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Pod kierunkiem przewodniczącej Ursuli von der Leyen Komisja wykorzystała dostępne jej instrumenty, aby opracować i wdrożyć środki z różnych dziedzin polityki mające złagodzić negatywne skutki wojny Rosji przeciwko Ukrainie dla całej gospodarki UE, jej przedsiębiorstw i ludności, przy jednoczesnym stopniowym wycofywaniu unijnych środków nadzwyczajnych wdrożonych w celu przeciwdziałania pandemii COVID-19.

W marcu 2022 r. Komisja przyjęła tymczasowe ramy kryzysowe umożliwiające państwom członkowskim wspieranie przedsiębiorstw i sektorów, które poważnie ucierpiały w wyniku zmian geopolitycznych, zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa. W odpowiedzi na zakłócenia na światowych rynkach energii Komisja przyjęła w maju 2022 r. plan REPowerEU¹ (zarys opublikowano w marcu 2022 r.²). W planie określono sposoby dostosowania unijnego sektora energetycznego, rozwiązania problemu wysokich cen energii elektrycznej i zmniejszenia zależności od importu paliw kopalnych. W październiku 2022 r. Komisja przedstawiła propozycję nowego rozporządzenia w sprawie środków nadzwyczajnych w celu złagodzenia skutków wysokich cen gazu w UE, w tym przez wspólne zakupy³.

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Plan REPowerEU-”, COM(2022) 230 z 18.5.2022 r.

² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie, COM(2022) 108 z 8.3.2022 r.

³ Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady – Zwiększenie solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen, COM(2022) 549 final z 18.10.2022 r.

W 2022 r. Komisja kontynuowała szeroko zakrojoną ocenę ram polityki konkurencji UE w celu zapewnienia dostosowania wszystkich instrumentów egzekwowania prawa do obecnych i przyszłych wyzwań⁴. Ponadto przyjęto nowe narzędzia prawne uzupełniające narzędzia dotyczące polityki konkurencji.

Akt o rynkach cyfrowych⁵ wszedł w życie w listopadzie 2022 r. i będzie stosowany od maja 2023 r. Jest on ukierunkowany na utrzymanie contestowalności rynków i położenie kresu nieuczciwym praktykom stosowanym przez przedsiębiorstwa pełniące rolę strażników dostępu w gospodarce platform internetowych. Ponadto w listopadzie 2022 r. przyjęto rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych, które wejdzie w życie w 2023 r.. Rozporządzenie to przyczyni się do wypełnienia luki regulacyjnej na jednolitym rynku, gdzie subsydia zakłócające rynek przyznawane przez rządy państw spoza UE pozostają obecnie w dużej mierze bez kontroli, podczas gdy subsydia przyznawane przez państwa członkowskie podlegają ścisłej kontroli w ramach unijnych zasad pomocy państwa.

W ramach Programu na rzecz jednolitego rynku⁶ i jego elementu dotyczącego polityki konkurencji zapewniono stabilne finansowanie projektów polityki i egzekwowania prawa, przy jednoczesnym nasileniu współpracy międzynarodowej i zwiększeniu wsparcia na rzecz polityki konkurencji.

W czasie kryzysu skuteczne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji jest ważniejsze niż kiedykolwiek. W 2022 r. Komisja nadal egzekwowała unijne reguły konkurencji w obszarach przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, kontroli połączeń i kontroli pomocy państwa z korzyścią dla obywateli i przedsiębiorstw każdej wielkości. Polityka konkurencji UE, w szczególności polityka w zakresie pomocy państwa, pozostała kluczowym elementem wielopłaszczyznowego unijnego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

2. Rola Komisji w łagodzeniu zewnętrznych wstrząsów gospodarczych w okresie występowania zakłóceń była kluczowa

2.1. Przyjęcie tymczasowych ram kryzysowych w celu wsparcia gospodarki po inwazji Rosji na Ukrainę oraz komunikatu w sprawie kryzysu energetycznego

Aby zmniejszyć negatywne skutki społeczne i gospodarcze dla UE spowodowane wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, oprócz innych instrumentów polityki, Komisja ponownie wykorzystała

⁴ Komunikat Komisji z dnia 18 listopada 2021 r. – Polityka konkurencji gotowa na nowe wyzwania, COM(2021) 713 final.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie contestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych), Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1. Rozporządzenie ma zastosowanie z mocą wsteczną od 1 stycznia 2021 r.

elastyczność zasad pomocy państwa. Komisja przyjęła tymczasowe ramy kryzysowe⁷ umożliwiające państwom członkowskim zaradzenie niedoborowi płynności doświadczanemu przez przedsiębiorstwa, które są bezpośrednio lub pośrednio dotknięte poważnymi zaburzeniami w gospodarce wywołanymi przez rosyjską agresję na Ukrainę i jej bezpośrednie i pośrednie skutki, w tym sankcje nałożone przez Unię i jej partnerów międzynarodowych oraz środki odwetowe wprowadzone przez Rosję. W ciągu roku Komisja uważnie śledziła i oceniała rozwój sytuacji, aby sprawdzić, czy konieczne są dalsze tymczasowe zmiany zasad pomocy państwa.

UE musi usprawnić proces wprowadzania odnawialnych źródeł energii i przyspieszyć dekarbonizację dostaw energii zgodnie z celami określonymi w planie REPowerEU⁸. Z tego powodu w lipcu 2022 r. Komisja zmieniła tymczasowe ramy kryzysowe, aby ułatwić państwom członkowskim opracowywanie systemów wsparcia energii odnawialnej oraz dekarbonizację przemysłu. W październiku 2022 r. Komisja przedłużyła okres obowiązywania ram⁹ do 31 grudnia 2023 r. i wprowadziła w nich zmiany, aby uwzględnić zmieniające się potrzeby państw członkowskich w zakresie wspierania gospodarki w związku z ciągłą agresją Rosji wobec Ukrainy. W ramach zmiany uproszczono zasady rekompensowania przedsiębiorstwom rosnących kosztów energii, wprowadzono nowe środki mające pomóc w ograniczeniu zapotrzebowania na energię elektryczną oraz określono główne zasady ewentualnego dokapitalizowania, szczególnie w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych. Ponadto w zmienionych tymczasowych ramach kryzysowych zwiększono maksymalne poziomy pomocy w odniesieniu do małych kwot pomocy oraz zapewniono dodatkową elastyczność w zakresie gwarancji dla przedsiębiorstw energetycznych na pokrycie ich potrzeb związanych z płynnością.

W związku z kryzysem w Ukrainie w sektorze energetycznym pojawiła się szczególna potrzeba wsparcia wypłacalności, w szczególności wzrosło zapotrzebowanie na zabezpieczenia finansowe dla działalności handlowej prowadzonej na rynku energii. W związku z tym w tymczasowych ramach kryzysowych uwzględniono zmieniony system dotyczący tego rodzaju wsparcia wypłacalności. Komisja przyjęła programy sektorowe w Danii, Belgii i Finlandii¹⁰. W grudniu 2022 r. Komisja, uwzględniając zobowiązania podjęte przez Niemcy, zatwierdziła środki pomocy na rzecz *Uniper*¹¹ i *SEFE GmbH*¹², zapewniając zastrzyki kapitałowe, w szczególności aby pokryć straty powstałe

⁷ Komunikat Komisji – Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz.U. C 426 z 28. 10.2022, s. 1). Dokument ten zastąpił tymczasowe ramy kryzysowe przyjęte 23 marca 2022 r. (Dz.U. C 131 I z 24.3.2022, s. 1) i zmienione 20 lipca 2022 r. (Dz.U. C 280 z 21.7.2022, s. 1).

⁸ Plan REPowerEU jest planem Komisji ukierunkowanym na uniezależnienie Europy od rosyjskich paliw kopalnych przed 2030 r. w związku z inwazją Rosji na Ukrainę. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Plan REPowerEU, COM(2022) 230 z 18.5.2022 r.

⁹ Komunikat Komisji – Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, Dz.U. C 426 z 9.11.2022, s. 1.

¹⁰ Sprawa SA.104273, Belgia – TCF – Program pomocy państwa w kontekście kryzysu gospodarczego spowodowanego wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie; Sprawa SA.104602, Dania – TCF – System gwarancji zabezpieczeń finansowych dla przedsiębiorstw energetycznych i gazowych; Sprawa SA.104224, Finlandia – TCF – Pomoc państwa na rzecz wsparcia płynności w sektorze energetycznym; Sprawa SA.104267, Finlandia – TCF – Pożyczki subsydiowane w sektorze energetycznym.

¹¹ Sprawa SA.103791, Niemcy – Dokapitalizowanie Uniper SE. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_7830

¹² Sprawa SA.105001, Niemcy – Dokapitalizowanie SEFE GmbH. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_7828

w wyniku zakupu gazu po wyższych cenach rynkowych w zastępstwie gazu, którego dostawcy rosyjscy nie dostarczyli w ramach obowiązujących umów długoterminowych.

W 2022 r. szereg państw członkowskich zgłosiło wprowadzenie programów parasolowych, a mianowicie wsparcie przekrojowe na rzecz sektorów gospodarki, w których przedsiębiorstwa w sposób negatywny odczuły skutki wojny w Ukrainie. Wspomniane programy parasolowe¹³ zatwierdzono na podstawie tymczasowych ram kryzysowych, zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”).

W 2022 r. Komisja przyjęła 195 decyzji, zatwierdzając 182 środki krajowe zgłoszone przez 27 państw członkowskich. Budżet całkowity, jaki państwa członkowskie zgłosiły Komisji na pokrycie takich środków pomocy państwa, wyniósł około 670 mld EUR. Około 53 % zatwierdzonej pomocy zgłosiły Niemcy, 24 % Francja i 7 % Włochy¹⁴, co nie stanowi jednak kwot wypłaconych.

2.2. Stopniowe wycofywanie tymczasowych ram środków pomocy państwa ukierunkowanych na wsparcie gospodarki w kontekście epidemii COVID-19.

Komisja kontynuowała ocenę środków pomocy bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, a także na podstawie tymczasowych ram ukierunkowanych na wsparcie gospodarki w kontekście epidemii COVID-19 („tymczasowych ram środków pomocy państwa”)¹⁵. Do końca 2022 r. Komisja przyjęła 217 decyzji związanych z pandemią COVID-19 we wszystkich państwach członkowskich, w tym decyzje na podstawie tymczasowych ram środków pomocy państwa¹⁶. Jest to znaczący spadek w porównaniu z 2021 r., kiedy to przyjęto 1180 decyzji związanych z pandemią COVID-19.

Ponieważ złagodzone środki ochrony zdrowia publicznego podjęte w związku z kryzysem zdrowotnym spowodowanym COVID-19, Komisja podjęła decyzję o nieprzedłużaniu okresu obowiązywania tymczasowych ram środków pomocy państwa poza termin 30 czerwca 2022 r., z wyjątkiem środków wspierających inwestycje i środków wspierających wypłacalność, które są

¹³ Na przykład Niemcy zgłosiły program parasolowy o budżecie wynoszącym 11 mld EUR. Niemiecki system obejmował gwarancje państwowe na pożyczki i pożyczki subsydiowane zapewniające potrzebującym przedsiębiorstwom płynne aktywa finansowe. Sprawa SA.102631, Niemcy TCF: Programy parasolowe dotyczące gwarancji na pożyczki i pożyczki subsydiowane, Dz.U. C 337 z 2.9.2022, s. 18. Hiszpania zgłosiła program parasolowy o budżecie wynoszącym 1,3 mld EUR. Zakres hiszpańskiego programu parasolowego obejmował wsparcie na rzecz płynności w formie gwarancji kredytowych i dopłat do oprocentowania pożyczek. Sprawa SA.102771, Hiszpania TCF: Program parasolowy, Dz.U. C 348 z 9.9.2022, s. 9. Włochy zgłosiły program parasolowy o budżecie wynoszącym 1,2 mld EUR. Wsparcie skierowano do sektora rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i akwakultury, a jego zakres obejmował dotacje bezpośrednie, korzyści podatkowe lub korzystne warunki płatności, zaliczki zwrotne oraz obniżenie składek na ubezpieczenie społeczne lub zwolnienie z ich opłacania. Sprawa SA. 102896, Włochy – TCF – Program parasolowy dotyczący środków ukierunkowanych na wsparcie przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i akwakultury zgodnie z tymczasowymi ramami kryzysowymi, Dz.U. C 337 z 2.9.2022, s. 17.

¹⁴ Źródło: Wewnętrzna baza danych Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji.

¹⁵ Komunikat Komisji – Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Dz.U. C 91I z 20.3.2020, s. 1), zmieniony komunikatami Komisji C(2020) 2215 (Dz.U. C 112I z 4.4.2020, s. 1), C(2020) 3156 (Dz.U. C 164 z 13.5.2020, s. 3), C(2020) 4509 (Dz.U. C 218 z 2.7.2020, s. 3), C(2020) 7127 (Dz.U. C 340I z 13.10.2020, s. 1), C(2021) 564 (Dz.U. C 34 z 1.2.2021, s. 6) i C(2021) 8442 (Dz.U. C 473 z 24.11.2021, s. 1).

¹⁶ Pełny wykaz decyzji Komisji związanych z pandemią COVID-19 znajduje się w załączniku 1 i załączniku 2 do dokumentu roboczego służb Komisji.

dozwolone do 31 grudnia 2023 r.¹⁷. Tymczasowe ramy środków pomocy państwa umożliwiają do 30 czerwca 2023 r. płynne przejście, przy zastosowaniu konkretnych zabezpieczeń, ukierunkowane na przekształcenie i restrukturyzację instrumentów dłużnych, takich jak pożyczki i gwarancje, w inne formy pomocy, np. dotacje bezpośrednie.

2.3. Wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

W 2022 r. kontynuowano wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności („RRF”)¹⁸ – głównego elementu inicjatywy Next Generation EU¹⁹. Jest on ukierunkowany na promowanie spójności między państwami członkowskimi przez łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków pandemii COVID-19 oraz na skuteczniejsze przygotowanie UE na przyszłe wyzwania, w szczególności przez wspieranie transformacji ekologicznej i cyfrowej. Większość środków finansowanych w ramach RRF nie stanowi pomocy państwa. Spośród tych, które kwalifikują się jako pomoc państwa, większość może być wdrażana bezpośrednio albo na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych²⁰, albo na mocy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*²¹. Szereg środków zgłoszono jednak do uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję. W 2022 r. Komisja przyjęła decyzje w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do niemal 80 środków finansowanych w ramach RRF.

3. Zapewnienie, aby reguły konkurencji pozostały adekwatne do wymogów przyszłości – postępy w realizacji obszernego programu politycznego

3.1. Inicjatywy ustawodawcze na rzecz wzmocnienia zestawu narzędzi dotyczących polityki konkurencji

Akt o rynkach cyfrowych²², który wszedł w życie w listopadzie 2022 r., jest obecnie w fazie wdrażania. Akt o rynkach cyfrowych jest rozporządzeniem *ex ante* ukierunkowanym na zwiększenie uczciwości i kontestowalności sektora cyfrowego. Przedsiębiorstwa wskazane jako „strażnicy dostępu” będą musiały przestrzegać z góry określonego zestawu obowiązków i zakazów. Egzekwowanie przepisów aktu o rynkach cyfrowych w połączeniu z egzekwowaniem *ex post* unijnych reguł konkurencji doprowadzi do powstania bardziej uczciwych i konkurencyjnych warunków rynkowych dla przedsiębiorstw i konsumentów usług cyfrowych na jednolitym rynku.

¹⁷ Komunikat Komisji – Zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19, Dz.U. C 423 z 7.11.2022, s. 9.

¹⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_3131

¹⁹ Zob. tablica wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności, która zawiera przegląd postępów we wdrażaniu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) oraz krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=pl

²⁰ Głównie rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1, ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) 2021/1237, Dz.U. L 270 z 29.7.2021, s. 39.

²¹ Głównie rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych), Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1.

Jako główny organ zapewniający egzekwowanie przepisów aktu o rynkach cyfrowych, Komisja będzie ściśle współpracowała z organami państw członkowskich UE. Nowe przepisy pozostają bez uszczerbku dla egzekwowania unijnych i krajowych reguł konkurencji w zakresie praktyk jednostronnych.

Akt o rynkach cyfrowych²³

Akt o rynkach cyfrowych dotyczy praktyk systemowych, które mogą pojawić się na rynkach cyfrowych. Przedsiębiorstwo pełniące funkcję strażnika dostępu na rynku cyfrowym może działać jako prywatny podmiot kształtujący *de facto* zasady na tym rynku, powodując powstawanie wąskich gardeł między przedsiębiorstwami oraz między przedsiębiorstwami a użytkownikami końcowymi. W akcie o rynkach cyfrowych określono kryteria służące do identyfikacji strażników dostępu objętych zakresem stosowania tego rozporządzenia. Jeżeli internetowa platforma cyfrowa osiąga progi ilościowe, zakłada się, że jest ona strażnikiem dostępu. Do kryteriów ilościowych należy np. liczba użytkowników biznesowych aktywnych rocznie i liczba użytkowników końcowych aktywnych miesięcznie. Przedsiębiorstwa przekraczające progi określone w rozporządzeniu uznaje się za strażników dostępu o ugruntowanej pozycji rynkowej. Pozwala im to zazwyczaj negatywnie wpływać na dynamikę rynku. Komisja będzie mogła wskazać strażnika dostępu indywidualnie, dokonując oceny jakościowej. Wskazani strażnicy dostępu będą musieli przestrzegać zbioru zharmonizowanych przepisów mających utrzymać kontestowalne rynki podstawowych usług platformowych i ograniczyć nieuczciwe praktyki. Aby przeciwdziałać ewentualnym przypadkom niewypełnienia obowiązków, na przedsiębiorstwo mogą zostać nałożone grzywny w wysokości sięgającej 10 % jego światowego obrotu. Ponadto w przypadku systematycznego niewypełnienia obowiązków istnieje możliwość nałożenia na takie przedsiębiorstwo proporcjonalnych środków o charakterze behawioralnym lub strukturalnym.

W listopadzie 2022 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny²⁴. Wspomniane rozporządzenie przyczynia się do wypełnienia luki regulacyjnej, obejmując swym zakresem stosowania subsydia zagraniczne, które zakłócają konkurencję na jednolitym rynku. Komisja będzie mogła wkrótce prowadzić dochodzenia w sprawie zakłócającego wpływu zagranicznego wsparcia oraz przeciwdziałać mu w stosownych przypadkach. W rozporządzeniu przewidziano trzy narzędzia: (i.) zamiary koncentracji, w przypadku których obrót w UE co najmniej jednego z łączących się przedsiębiorstw, spółek joint venture lub przejmowanych przedsiębiorstw wynosi co najmniej 500 mln EUR, a zagraniczny wkład finansowy przekracza 50 mln EUR, będą musiały być zgłaszane Komisji; (ii.) oferty w postępowaniach o udzielanie zamówienia publicznego UE, które obejmują zagraniczne wkłady finansowe, w przypadku gdy wartość zamówienia wynosi co najmniej 250 mln EUR, będą musiały być zgłaszane Komisji oraz (iii.) Komisja będzie uprawniona do przeprowadzania dochodzeń z urzędu w przypadku innych sytuacji rynkowych. Komisja będzie miała wyłączną kompetencję w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny. Gdy negatywne skutki subsydium zagranicznego będą przeważać nad jego skutkami

²³ Akt o rynkach cyfrowych będzie obowiązywać od 2 maja 2023 r. W 2022 r. Komisja przygotowała się do egzekwowania przepisów aktu o rynkach cyfrowych np. przez sporządzenie aktów wykonawczych, opracowanie wzorów decyzji i ustanowienie procedur wewnętrznych dotyczących funkcjonowania rejestrów i systemów informatycznych.

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2560 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny, Dz.U. L 330 z 23.12.2022, s. 1

pozytywnymi, Komisja będzie uprawniona do nakładania środków kompensacyjnych lub przyjmowania zobowiązań mających zaradzić zakłóceniu. Takie środki i zobowiązania mogą obejmować szereg środków zaradczych o charakterze strukturalnym lub behawioralnym, takich jak zbycie określonych aktywów lub zakaz określonych zachowań rynkowych. Komisja będzie również uprawniona do zakazania subsydiowanej koncentracji lub udzielenia zamówienia publicznego subsydiowanemu oferentowi.

Rozporządzenie będzie obowiązywało od 12 lipca 2023 r., a dokonywanie zgłoszeń stanie się obowiązkowe od 12 października 2023 r.

3.2. Aktualizacja zasad i wytycznych dotyczących ochrony konkurencji i łączenia przedsiębiorstw w celu dostosowania ich do nowych wyzwań

Przyjęto nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych oraz nowe wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych

W art. 101 ust. 1 TFUE zakazuje się zawierania porozumień wertykalnych między co najmniej dwoma przedsiębiorstwami działającymi na różnych poziomach łańcucha produkcji lub dystrybucji, jeżeli porozumienia te ograniczają konkurencję. Jednak na mocy art. 101 ust. 3 TFUE takie porozumienia są zgodne z rynkiem wewnętrznym, pod warunkiem że przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego, przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku, który z tego wynika oraz bez eliminowania konkurencji. W maju 2022 r. Komisja przyjęła nowe rozporządzenie w sprawie

wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych („VBER”)²⁵ wraz z towarzyszącymi mu nowymi wytycznymi w sprawie ograniczeń wertykalnych²⁶, które pomogą przedsiębiorstwom ocenić zgodność ich porozumień w zakresie dostaw i dystrybucji z unijnymi regułami konkurencji. W nowych przepisach uwzględniono zmiany na rynku, w tym wzrost sprzedaży przez internet i pojawienie się nowych podmiotów, takich jak platformy. Większa jasność i przejrzystość może pomóc przedsiębiorstwom w osiągnięciu zgodności z przepisami przy niższych kosztach – jest to szczególnie korzystne dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Opublikowano projekt przepisów dotyczących horyzontalnych porozumień kooperacyjnych

Współpraca horyzontalna między konkurującymi przedsiębiorstwami może w określonych okolicznościach zapewnić istotny przyrost wydajności. Na przykład taka współpraca może być korzystna dla konsumenta lub może przyczynić się do zmniejszenia wpływu danego sektora na środowisko. Z tego powodu Komisja zapewnia „bezpieczne przystanie” w odniesieniu do określonych rodzajów horyzontalnych porozumień kooperacyjnych. W celu zapewnienia, aby przepisy dotyczące horyzontalnych porozumień kooperacyjnych pozostawały adekwatne do potrzeb, w szczególności w celu sprostania wyzwaniom związanym z cyfryzacją i transformacją ekologiczną, w marcu 2022 r. Komisja rozpoczęła konsultacje z zainteresowanymi stronami na temat projektu zmienionych rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych odnoszących się do porozumień badawczo-rozwojowych i porozumień specjalizacyjnych oraz na temat zmienionych wytycznych w sprawie horyzontalnych porozumień kooperacyjnych²⁷. Proponowane przepisy obejmują nowe wytyczne ukierunkowane na ułatwienie przedsiębiorstwom współpracy w zakresie realizacji celów zrównoważonego rozwoju. W ramach proponowanych przepisów uwzględniono również dodatkowe wytyczne i zapewniono przedsiębiorstwom pewność prawa w obszarach, takich jak udostępnianie danych, porozumienia w sprawie wspólnego korzystania z infrastruktury mobilnej i konsorcja wspólnie składające ofertę. W grudniu 2022 r. Komisja przyjęła dwa rozporządzenia, na mocy których przedłużyła okres obowiązywania rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych odnoszących się do porozumień badawczo-rozwojowych i porozumień specjalizacyjnych²⁸. Rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych miały wygasnąć 31 grudnia 2022 r., a Komisja przedłużyła ich okres obowiązywania do 30 czerwca 2023 r.

²⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/720 z dnia 10 maja 2022 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (VBER), Dz.U. L 134 z 11.5.2022, s. 4.

²⁶ Zawiadomienie Komisji – Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych, Dz.U. C 248 z 30.6.2022, s. 1.

²⁷ Konsultacje publiczne dotyczące oraz projektu wytycznych horyzontalnych oraz projektu zmienionych rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień horyzontalnych, prowadzone od 1.3.2022 r. do 26.4.2022 r. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-hbers_en

²⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2455 z dnia 8 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1217/2010 w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień badawczo-rozwojowych, Dz.U. L 321 z 15.12.2022, s. 1; oraz rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2456 z dnia 8 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1218/2010 w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień specjalizacyjnych, Dz.U. L 321 z 15.12.2022, s. 3.

Opublikowano projekt rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych oraz wytyczne uzupełniające

Dane generowane przez systemy zainstalowane w pojazdach stają się coraz ważniejszym czynnikiem konkurencji dla podmiotów zajmujących się naprawą i konserwacją. Komisja ustanowiła specjalny system dotyczący porozumień wertykalnych w przedmiotowym sektorze²⁹, który jest obecnie przedmiotem przeglądu. W lipcu 2022 r. Komisja przeprowadziła konsultacje z zainteresowanymi stronami w sprawie projektu rozporządzenia przedłużającego okres obowiązywania rozporządzenia (UE) nr 461/2010 („rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych”)³⁰ oraz projektu komunikatu zmieniającego zawiadomienie Komisji zawierające wytyczne uzupełniające³¹ w celu uregulowania kwestii danych. Proponowane zmiany zapewnią przedsiębiorstwom jasność co do sposobu, w jaki Komisja postrzega kwestie związane z dostępem do danych generowanych przez czujniki samochodów podczas dokonywania oceny porozumień wertykalnych między producentami pojazdów a ich autoryzowanymi sieciami zgodnie z unijnymi regułami konkurencji. Celem jest zapewnienie funkcjonowania ram przez pięć dodatkowych lat, do 31 maja 2028 r., oraz rozszerzenie zakresu obowiązujących zasad dotyczących dostarczania informacji technicznych, narzędzi i zapewniania szkoleń niezbędnych do świadczenia usług naprawy i konserwacji, aby wyraźnie uwzględnić w tych zasadach dane generowane przez pojazdy.

Przyjęto wytyczne dotyczące układów zbiorowych w celu poprawy warunków pracy osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników

Liczba osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników W UE jest stosunkowo duża, a niektóre z nich borykają się trudnymi warunkami pracy. Negocjacje zbiorowe mogą być skutecznym narzędziem służącym poprawie takich warunków pracy. We wrześniu 2022 r. Komisja przyjęła wytyczne w sprawie stosowania prawa konkurencji UE do układów zbiorowych dotyczących warunków pracy osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników³². Celem wytycznych jest wyjaśnienie, w jakich okolicznościach unijne prawo konkurencji nie koliduje z układami zbiorowymi służącymi poprawie warunków pracy.

²⁹ System wynikający z rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych obejmuje: (i) rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych („VBER”) i wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych; oraz (ii) sektorowe przepisy dotyczące wyłączeń grupowych przewidziane w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych i wytycznych uzupełniających, mające zastosowanie do dystrybucji części zamiennych oraz usług naprawy i konserwacji pojazdów silnikowych.

³⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 461/2010 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze pojazdów silnikowych, Dz.U. L 129 z 28.5.2010, s. 52.

³¹ Zawiadomienie Komisji – Uzupełniające wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych w porozumieniach dotyczących sprzedaży i napraw pojazdów silnikowych oraz dystrybucji części zamiennych do pojazdów silnikowych, Dz.U. C 138 z 28.5.2010, s. 16.

³² Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie stosowania prawa konkurencji UE do układów zbiorowych dotyczących warunków pracy osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników, Dz.U. C 374 z 30.9.2022, s. 2.

W oparciu o utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej³³ w wytycznych opisano sytuacje, w których osoby pracujące na własny rachunek niezatrudniające pracowników mogą być porównywalne do pracowników, oraz wyjaśniono, że ich układy zbiorowe nie są wówczas objęte zakresem stosowania art. 101 TFUE. Dotyczy to ekonomicznie zależnych osób pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników, osób, które wykonują takie same lub podobne zadania jak pracownicy, oraz osób, które świadczą usługi za pośrednictwem cyfrowych platform pracy. W wytycznych wyjaśniono ponadto, że w określonych przypadkach, w których osobom pracującym na własny rachunek, nie znajdującym się w sytuacji porównywalnej do sytuacji pracowników, trudno jest wpłynąć na swoje warunki pracy ze względu na słabą pozycję negocjacyjną, Komisja nie będzie interweniować przeciwko określonym kategoriom układów zbiorowych.

Przyjęto zmienione zawiadomienie w sprawie nieformalnych wskazówek

Aby umożliwić przedsiębiorstwom uzyskanie nieformalnych wskazówek dotyczących stosowania unijnych reguł konkurencji w odniesieniu do nowych lub nierozwiązanych kwestii, w październiku 2022 r. Komisja przyjęła zmienione zawiadomienie w sprawie nieformalnych wskazówek³⁴. Jest to kolejny ważny krok w kierunku większej przejrzystości i łatwiejszego zapewnienia przestrzegania przepisów przez przedsiębiorstwa, które chcą mieć pewność, że stosują się do reguł konkurencji.

Opublikowano projekt obwieszczenia w sprawie definicji rynku

W listopadzie 2022 r. Komisja opublikowała do celów konsultacji publicznych projekt zmienionego obwieszczenia w sprawie definicji rynku³⁵. Projekt zmienionego obwieszczenia w sprawie definicji rynku opiera się na wnioskach wyciągniętych z oceny opublikowanej w lipcu 2021 r. Projekt zmienionego obwieszczenia jest wynikiem szczegółowego przeglądu rozpoczętego w kwietniu 2020 r. W projekcie dokonano aktualizacji obecnie obowiązującego obwieszczenia z 1997 r., uwzględniając istotne zmiany, jakie zaszły w ostatnich latach, szczególnie cyfryzację i nowe sposoby oferowania towarów i usług, a także odzwierciedlając charakter wymian handlowych, które są wzajemnie połączone i zglobalizowane. Na podstawie dowodów zgromadzonych podczas konsultacji Komisja dokona przeglądu projektu i ukończy go w celu przyjęcia nowego obwieszczenia w sprawie definicji rynku w 2023 r.

³³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 grudnia 2014 r., FNV Kunsten Informatie en Media/Staat der Nederlanden, C-413/13, EU:C:2014:2411; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 1999, Albany International BV/Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie, C-67/96, EU:C:1999:430.

³⁴ Zawiadomienie Komisji z dnia 3 października 2022 r. w sprawie nieformalnych wskazówek dotyczących nowych lub nierozwiązanych kwestii, które występują w indywidualnych przypadkach w związku ze stosowaniem art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wskazówki pisemne), SWD(2022) 326 z 3.10.2022 r. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-10/coronavirus_informal_guidance_notice_antitrust_2022.pdf

³⁵ Zob. Komunikat Komisji, projekt obwieszczenia Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów unijnego prawa konkurencji. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-market-definition-notice_en

Opublikowano projekt rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw oraz projekt zmienionego zawiadomienia w sprawie uproszczonej procedury

W wyniku oceny³⁶ proceduralnych i jurysdykcyjnych aspektów unijnej kontroli połączeń wykazano, że pakiet uproszczeń z 2013 r.³⁷ jest skuteczny w zwiększaniu zastosowania procedur uproszczonych w odniesieniu do nieproblematycznych połączeń oraz w zmniejszeniu obciążenia administracyjnego spoczywającego zarówno na przedsiębiorstwach, jak i Komisji. Z oceny wynika, że warto rozważyć dalsze ukierunkowanie unijnej kontroli połączeń przez rozszerzenie i doprecyzowanie zakresu stosowania zawiadomienia w sprawie uproszczonej procedury³⁸ oraz przez rewizję rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw³⁹, aby w jeszcze większym stopniu zmniejszyć obciążenie administracyjne spoczywające na przedsiębiorstwach i Komisji. Po przeprowadzeniu oceny, w maju 2022 r. Komisja rozpoczęła konsultacje publiczne w sprawie zmienionego zawiadomienia i rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw⁴⁰. 28 października 2022 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej przy Komisji przyjęła pozytywną opinię w sprawie sprawozdania z oceny skutków. Po przyjęciu zmienione rozporządzenie wykonawcze i zawiadomienie umożliwią dalsze uproszczenia przez wprowadzenie nowych kategorii spraw, które można rozpatrywać w ramach procedury uproszczonej, usprawnienie procedur Komisji dotyczących połączeń, a także przez wprowadzenie zgłoszeń elektronicznych jako domyślnego sposobu zgłaszania transakcji łączenia.

Opracowanie nowych wytycznych w sprawie umów dotyczących zrównoważonego rozwoju w sektorze rolnictwa

W ramach reformy wspólnej polityki rolnej („WPR”) na lata 2023–2027 wprowadzono nowe wyłączenie w odniesieniu do art. 101 TFUE⁴¹ umożliwiające producentom rolnym i innym podmiotom gospodarczym w łańcuchu dostaw produktów rolno-spożywczych uzgodnienie określonych ograniczeń związanych z cenami, produkcją i innymi elementami konkurencji, pod warunkiem że ograniczenia te są niezbędne do osiągnięcia norm zrównoważonego rozwoju wyższych niż normy obowiązkowe przewidziane w prawie Unii lub prawie krajowym. Możliwość ta dotyczy określonych norm ochrony środowiska oraz zdrowia lub dobrostanu zwierząt. W 2022 r.

³⁶ Dokument roboczy służb Komisji – Streszczenie oceny proceduralnych i jurysdykcyjnych aspektów unijnej kontroli połączeń przeprowadzonej 26 marca 2021 r., SWD(2021) 66 z 26.3.2021 r. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-04/SWD_findings_of_evaluation_summary.pdf

³⁷ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1269/2013 z dnia 5 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 802/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw, Dz.U. L 336 z 14.12.2013, s. 1.

³⁸ Zawiadomienie Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych koncentracji na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004, Dz.U. C 366 z 14.12.2013, s. 5.

³⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1269/2013 z dnia 5 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 802/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw, Dz.U. L 336 z 14.12.2013, s. 1.

⁴⁰ Konsultacje publiczne w sprawie kontroli połączeń w UE – dalsze uproszczenie procedur, prowadzone od 6.5.2022 r. do 3.6.2022 r. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-merger-simplification_en

⁴¹ Art. 210a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

Komisja przeprowadziła konsultacje publiczne⁴² w celu opracowania projektu wytycznych służących wyjaśnieniu tego wyłączenia. Celem jest wprowadzenie wytycznych do końca grudnia 2023 r.

Dalsza ocena rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów

W rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów⁴³ przedsiębiorstwom żeglugi liniowej (zwanym również przewoźnikami) umożliwia się – przy spełnieniu określonych warunków – współpracę i świadczenie wspólnych usług. Ponieważ rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych dla konsorcjów ma wygasnąć 25 kwietnia 2024 r., Komisja rozpoczęła proces oceny, aby ustalić, czy rozporządzenie nadal spełnia swój cel. Ocena ta będzie podstawą do podjęcia przez Komisję decyzji w sprawie dalszego przedłużenia okresu obowiązywania tego rozporządzenia, przedłużenia go ze zmianami lub jego uchylenia.

Rozpoczęto ocenę rozporządzenia (WE) nr 1/2003

W rozporządzeniu (WE) nr 1/2003⁴⁴ i w akcie wykonawczym do tego rozporządzenia, w rozporządzeniu (WE) nr 773/2004⁴⁵, ustanowiono ramy proceduralne ukierunkowane na zapewnienie skutecznego i jednolitego stosowania art. 101 i 102 TFUE w UE. Z czasem pojawiły się nowe wyzwania związane z egzekwowaniem reguł konkurencji, np. cyfryzacja gospodarki i coraz większa złożoność postępowań wyjaśniających dotyczących ochrony konkurencji. W czerwcu 2022 r. Komisja ogłosiła rozpoczęcie konsultacji publicznych umożliwiających uzyskanie informacji zwrotnych na temat funkcjonowania wspomnianych rozporządzeń od momentu ich wejścia w życie⁴⁶. Celem konsultacji było zgromadzenie dowodów i opinii na temat procedur stosowanych w postępowaniach wyjaśniających dotyczących ochrony konkurencji.

3.3. Aktualizacja zasad pomocy państwa i wytycznych w tym zakresie w celu dostosowania ich do nowych wyzwań

Wejście w życie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią

Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią⁴⁷ zostały przyjęte i zaczęły obowiązywać w styczniu 2022 r. Zastępują one poprzednio

⁴² Konsultacje publiczne w sprawie umów dotyczących zrównoważonego rozwoju w sektorze rolnictwa – wytyczne w sprawie odstępstwa od przepisów dotyczących przeciwdziałania praktykom monopolistycznym – ocena, prowadzone od 28.2.2022 r. do 23.5.2022 r. Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13305-Umowy-dotyczace-zrownowazonego-rozwoju-w-sektorze-rolnictwa-wytyczne-w-sprawie-odstepstwa-od-przepisow-dotyczacych-przeciwdzia%C5%82ania-praktykom-monopolistycznym_pl

⁴³ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 906/2009 z dnia 28 września 2009 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do określonych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych pomiędzy przedsiębiorstwami żeglugi liniowej (konsorcja), Dz.U. L 256 z 29.9.2009, s. 31.

⁴⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁴⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18.

⁴⁶ Konsultacje publiczne w sprawie unijnych przepisów proceduralnych w zakresie ochrony konkurencji – ocena, prowadzone od 30.6.2022 r. do 6.10.2022 r. Zob.: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-Unijne-przepisy-proceduralne-w-zakresie-ochrony-konkurencji-ocena_pl

⁴⁷ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią, Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

obowiązujące wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią⁴⁸ i mają zapewnić dostosowanie tych ram do celów UE określonych w Europejskim Zielonym Ładzie oraz do celów w dziedzinie klimatu i energii na lata 2030 i 2050. Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią⁴⁹ umożliwiają państwom członkowskim wsparcie starań na rzecz obniżenia emisyjności, gospodarki o obiegu zamkniętym, bioróżnorodności, czystej lub bezemisyjnej mobilności oraz efektywności energetycznej.

Przyjęto zmienione zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

Komisja wspiera szybki rozwój i wdrażanie najnowocześniejszych i przełomowych technologii, ułatwiając transformację ekologiczną i cyfrową gospodarki UE, a jednocześnie przyczyniając się do realizacji Nowego europejskiego planu na rzecz innowacji⁵⁰. W październiku 2022 r. Komisja przyjęła zmieniony komunikat w sprawie zasad pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną⁵¹, w którym określiła zasady, na jakich państwa członkowskie mogą przyznawać przedsiębiorstwom pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną.

Przyjęto zasady pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich dostosowane do celów transformacji ekologicznej

Kładąc nacisk na dostosowanie zasad pomocy państwa do obecnych priorytetów strategicznych UE, w szczególności do planów strategicznych w ramach wspólnej polityki rolnej⁵², Europejskiego Zielonego Ładu i strategii „Od pola do stołu” w 2022 r., Komisja przyjęła nowy zestaw zasad pomocy państwa dla sektora rolnego i leśnego oraz obszarów wiejskich: wytyczne w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich oraz rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym. W styczniu 2022 r. Komisja rozpoczęła konsultacje publiczne w sprawie proponowanej zmiany przepisów, które trwały do marca 2022 r. Dzięki proponowanej zmianie państwa członkowskie będą mogły łatwiej i szybciej zapewnić finansowanie sektora rolnego i leśnego oraz obszarów wiejskich, bez powodowania nadmiernych zakłóceń konkurencji na jednolitym rynku.

⁴⁸ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1.

⁴⁹ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią, Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

⁵⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Nowy europejski plan na rzecz innowacji, COM(2022) 332 z 5.7.2022 r.

⁵¹ Komunikat Komisji – Zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 7388 z 19.10.2022, s. 1.

⁵² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1.

Zasady pomocy państwa w sektorach rybołówstwa i akwakultury

W 2022 r. Komisja przyjęła nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do sektorów rybołówstwa i akwakultury⁵³ oraz wydała nowe wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorach rybołówstwa i akwakultury⁵⁴. Zmienione wytyczne mają sprawić, że rozwój gospodarczy w sektorach rybołówstwa i akwakultury będzie przebiegał przy pełnym poszanowaniu wspólnej polityki rybołówstwa („WPRyb”), w szczególności ochrony stad ryb i środowiska. W wytycznych uwzględniono istotne zmiany polityczne i regulacyjne, jakie zaszły w tych sektorach, w szczególności wejście w życie rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury stanowiącego element WPRyb⁵⁵. *Komisja przedłużyła ponadto okres obowiązywania rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa do 31 grudnia 2023 r.*⁵⁶.

Kontynuacja rewizji ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy państwa

Przedłużono okres obowiązywania ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych („GBER”) w odniesieniu do pomocy państwa⁵⁷ i przeprowadzono jego rewizję w celu ułatwienia transformacji ekologicznej i cyfrowej. Zmiany te stanowią uzupełnienie zmian wytycznych dotyczących pomocy regionalnej⁵⁸, pomocy na potrzeby badań, rozwoju i innowacji, pomocy na potrzeby finansowania ryzyka, pomocy na rozwój sieci szerokopasmowych oraz pomocy na potrzeby ochrony środowiska i energii. Komisja planuje przyjąć zmianę GBER w 2023 r.

Komisja zmieniła zasady pomocy państwa w odniesieniu do sieci szerokopasmowych

W następstwie konsultacji publicznych⁵⁹ Komisja przyjęła w grudniu 2022 r. zmieniony komunikat w sprawie pomocy państwa na sieci szerokopasmowe⁶⁰ („wytyczne w sprawie sieci szerokopasmowych”). W zmienionych wytycznych dotyczących sieci szerokopasmowych określono sposób, w jaki Komisja będzie oceniać zgłoszone przez państwa członkowskie UE środki pomocy państwa na rzecz wdrażania i upowszechniania sieci szerokopasmowych w UE. Nowe przepisy przyczyniają się do realizacji celów strategicznych UE polegających na zapewnieniu wszystkim połączenia gigabitowego i dostępu do sieci 5G⁶¹.

⁵³ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2473 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. L 327 z 21.12.2022, s. 82.

⁵⁴ Komunikat Komisji – Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1.

⁵⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004, Dz.U. L 247 z 13.7.2022, s. 1.

⁵⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45.

⁵⁷ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

⁵⁸ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa, Dz.U. C 153 z 29.4.2021, s. 1.

⁵⁹ Projekt komunikatu Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na sieci szerokopasmowe z 19.11.2021 r.

⁶⁰ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na sieci szerokopasmowe, COM(2022) 9343 final z 12.12.2022 r.

⁶¹ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7595

Komisja zaproponowała przepisy dla uproszczenia procedur dotyczących pomocy państwa na rzecz ekologicznego transportu

W lipcu 2022 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący nowego rozporządzenia Rady⁶². Rada przyjęła to rozporządzenie w grudniu 2022 r. Rozporządzenie umożliwia Komisji przyjęcie przepisów wyłączających z obowiązku wcześniejszego zgłaszania środki pomocy na rzecz transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu multimodalnego, zgodnie z art. 93 TFUE. Inicjatywa Komisji jest ukierunkowana na uproszczenie procedur dotyczących pomocy państwa na rzecz ekologicznych rodzajów transportu, takich jak transport kolejowy, żeglugi śródlądowej i transport multimodalny. Inicjatywie tej towarzyszy przegląd wytycznych dotyczących transportu kolejowego, nad którym Komisja kontynuowała równoległe prace w 2022 r. Wytyczne te są ukierunkowane na promowanie przesunięcia międzygałęziowego z transportu drogowego na transport kolejowy, a tym samym przyczyniają się do osiągnięcia celów klimatycznych.

Plan działania dotyczący ewentualnego przedłużenia okresu obowiązywania wytycznych w sprawie sektora lotnictwa

W lipcu 2022 r. Komisja opublikowała plan działania, w którym poinformowała zainteresowane strony i inne podmioty o możliwości przedłużenia o okres od jednego roku do trzech lat okresu obowiązywania przepisów dotyczących pomocy operacyjnej zawartych w wytycznych w sprawie sektora lotnictwa⁶³. Celem takiego przedłużenia byłoby uniknięcie ewentualnego upadku regionalnych portów lotniczych na skutek kryzysu związanego z COVID-19 przed przeprowadzeniem pełnego przeglądu wytycznych w sprawie sektora lotnictwa.

3.4. Modernizacja metod pracy Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji w celu dostosowania ich do obecnych i przyszłych potrzeb w zakresie egzekwowania prawa

W 2022 r. Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji kontynuowała starania na rzecz zwiększenia skuteczności swoich procesów dochodzeniowych i innych działań przez wykorzystanie narzędzi cyfrowych zgodnie ze strategią cyfrową. Dyrekcja zmniejszyła obciążenie regulacyjne spoczywające na stronach, które nadal korzystają z interaktywnego narzędzia do składania sprawozdań dotyczących pomocy państwa („SARI2”), narzędzia „eConfidentiality” i „eRFI”. Zmodernizowała ponadto platformę „eLeniency”, aby zapewnić przedsiębiorstwom zaangażowanym w sprawy kartelowe i postępowania antymonopolowe łatwy i bezpieczny dostęp do dokumentów *online*.

Dodatkowo ułatwiono egzekwowanie unijnych przepisów prawa konkurencji dzięki ciągłym inwestycjom w najnowocześniejsze rozwiązania cyfrowe, w tym w system zarządzania sprawami CASE@EC. Biorąc pod uwagę wrażliwy i poufny charakter przetwarzanych informacji, DG ds.

⁶² Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie stosowania art. 93, 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii pomocy państwa w sektorze transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu multimodalnego, COM(2022) 327 final z 6.7.2022 r.

⁶³ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych, z dnia 4 kwietnia 2014 r., Dz.U. C 99 z 4.4.2014, s. 3.

Konkurencji kontynuowała uaktualnianie planów bezpieczeństwa informatycznego dotyczące nowych i już istniejących rozwiązań cyfrowych. Wprowadziła ponadto dodatkowe środki bezpieczeństwa i monitorowania, aby zapewnić dalsze cyberbezpieczeństwo i dalszą cyberodporność w 2022 r. i w dalszej perspektywie. Wewnętrzna strategia cyfrowa DG ds. Konkurencji ma swoje umocowanie w strategii cyfrowej nowej generacji przyjętej przez Komisję Europejską w 2022 r.⁶⁴.

W 2022 r. DG ds. Konkurencji dalej opracowywała cyfrowe narzędzia dochodzeniowe, korzystając z usług w zakresie wywiadu korporacyjnego, danych i uczenia maszynowego. Specjalny dział przeprowadzający analizy wywiadowcze i dochodzeniowe oraz zapewniający wsparcie w zakresie informatyki śledczej otrzymał nazwę działu ds. „analizy i technologii danych”. Dział będzie podlegać głównemu specjalście ds. technicznych, nowo utworzonemu stanowisku podlegającemu dyrektorowi generalnemu. Główny specjalista ds. technicznych będzie wspierał realizację zadań związanych z egzekwowaniem przepisów i monitorowaniem rynku w coraz większym stopniu opartych na danych, ściśle współpracując z wieloma innymi działami DG ds. Konkurencji. W grudniu 2022 r. powstała nowa dyrekcja, która będzie odpowiedzialna za wdrożenie aktu o rynkach cyfrowych.

W 2022 r. Komisja kontynuowała działania propagujące ideę konkurencyjności oraz działania informacyjne na różnych szczeblach, aby zwiększyć skuteczność unijnej polityki konkurencji, przede wszystkim dzięki udziałowi wiceprzewodniczącej wykonawczej Margrethe Vestager w wydarzeniach i konferencjach prasowych. Zorganizowano specjalne działania informacyjne na szczeblu państw członkowskich, które stanowiły uzupełnienie komunikatów prasowych, dokumentów orientacyjnych, biuletynów i innych informacji przekazywanych na pośrednictwem mediów społecznościowych⁶⁵.

4. Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do realizacji naczelných celów Komisji

Egzekwowanie unijnej polityki konkurencji zapewnia znaczne korzyści konsumentom i klientom. Według szacunków DG ds. Konkurencji⁶⁶ bezpośrednie oszczędności klientów wynikające z egzekwowania przez Komisję zasad ochrony konkurencji i kontroli połączeń w latach 2012–2021 wyniosły od 120 mld EUR do 210 mld EUR. Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji i kontroli połączeń zapewniło średnio około 12–21 mld EUR bezpośrednich korzyści dla klientów rocznie (zob. wykres poniżej).

⁶⁴ Komunikat do Komisji – Strategia cyfrowa Komisji Europejskiej. Komisja cyfrowa nowej generacji, Bruksela, COM(2022) 4388 z 30.6.2022 r.

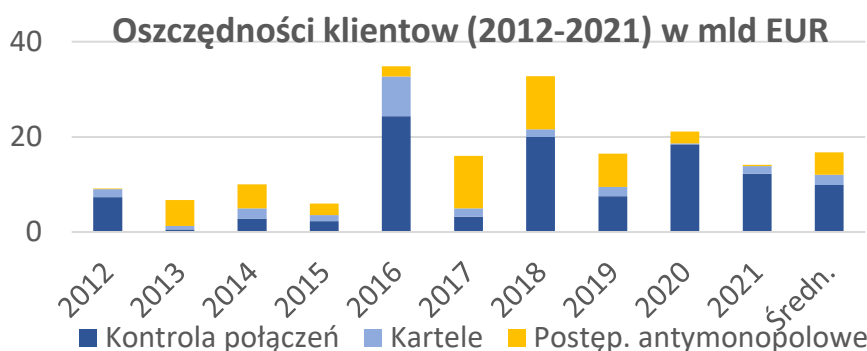
⁶⁵ Zob. na przykład animację opublikowaną w serwisie YouTube: <https://youtu.be/3yQkOwvdl-Q>

⁶⁶ Zob. dokument orientacyjny dotyczący polityki konkurencji „Competition Policy Brief” 2022/1, Oszczędności klientów wynikające z egzekwowania przez Komisję zasad ochrony konkurencji i kontroli połączeń: perspektywa 10 lat. Zob.: <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/dbfa0d39-5350-11ed-92ed-01aa75ed71a1>

Uważa się, że ogólne korzyści dla klientów wynikające z egzekwowania polityki konkurencji – oprócz przywołanych wyżej szacunkowych oszczędności – obejmują również:

- 1) efekty pośrednie lub odstraszające spowodowane egzekwowaniem przepisów, np. w przypadku gdy przedsiębiorstwa powstrzymują się od angażowania się w działania antykonkurencyjne lub zawierania antykonkurencyjnych porozumień w sprawie połączeń; oraz
- 2) pozytywny wpływ na innowacyjność i jakość produktów lub usług.

Trudno oszacować pośrednie efekty odstraszające. Ekonomiści są jednak zgodni, że pośrednie oszczędności klientów prawdopodobnie znacznie przewyższą bezpośrednie oszczędności klientów. Z najnowszego modelowania makroekonomicznych skutków⁶⁷ egzekwowania polityki konkurencji wynika, że oszczędności z tytułu egzekwowania zasad ochrony konkurencji i kontroli połączeń uzyskane przez Komisję w ciągu ostatnich dziesięciu lat prawdopodobnie będą miały pozytywny wpływ na PKB UE wynoszący 0,6 %–1,1 % (co odpowiada kwocie 90–160 mld EUR rocznie) w perspektywie średnio- i długoterminowej⁶⁸.

W październiku 2022 r. Komisja opublikowała badanie Eurobarometr z 2022 r. poświęcone polityce konkurencji UE⁶⁹. Z badania jasno wynika, że prawidłowo funkcjonujące rynki konkurencyjne przyczyniają się do poprawy komfortu życia obywateli i mają pozytywny wpływ na MŚP. Konkurencyjne rynki zapewniają niższe ceny, większy wybór oraz bardziej innowacyjne produkty i usługi.

4.1. Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do transformacji cyfrowej i wniosło wkład w budowę silnego i odpornego jednolitego rynku

Za pośrednictwem swojego naczelnego celu „Europa na miarę ery cyfrowej” przewodnicząca Ursula von der Leyen określiła erę cyfrową jako jeden z kluczowych priorytetów Komisji. Na rynkach

⁶⁷ Komisja Europejska (2022), „Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development” [Modelowanie makroekonomicznych skutków polityki konkurencji: aktualizacja z 2021 r. i dalszy rozwój], sprawozdanie opracowane przez Dyрекcję Generalną ds. Konkurencji, Wspólne Centrum Badawcze i Dyрекcję Generalną ds. Gospodarczych i Finansowych, Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

⁶⁸ Zob. dokument orientacyjny dotyczący polityki konkurencji „Competition Policy Brief” 2022/1, Oszczędności klientów wynikające z egzekwowania przez Komisję zasad ochrony konkurencji i kontroli połączeń: perspektywa 10 lat, s. 6–7.

⁶⁹ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_6374

konkurencyjnych przedsiębiorstwa muszą wprowadzać innowacje i być wydajne, aby się rozwijać⁷⁰. Skuteczne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji i prowadzenie reform regulacyjnych ma kluczowe znaczenie dla transformacji cyfrowej gospodarki UE i dla zwiększania odporności jednolitego rynku.

Egzekwowanie ochrony konkurencji przyczyniło się do transformacji cyfrowej i wniosło wkład w budowę odpornego jednolitego rynku

W lipcu 2022 r. w sektorze telekomunikacyjnym Komisja przyjęła zestaw zobowiązań zaproponowanych przez *T-Mobile CZ*, *CETIN* i *O2 CZ* w Czechach⁷¹. W zobowiązaniach tych określono ramy dotyczące pozytywnych skutków wspólnego korzystania z sieci, ograniczono wymianę szczególnie chronionych informacji handlowych między współużytkownikami sieci oraz zachowano dla każdej ze stron zachęty techniczne i finansowe do samodzielnego korzystania z dodatkowej przepustowości sieci.

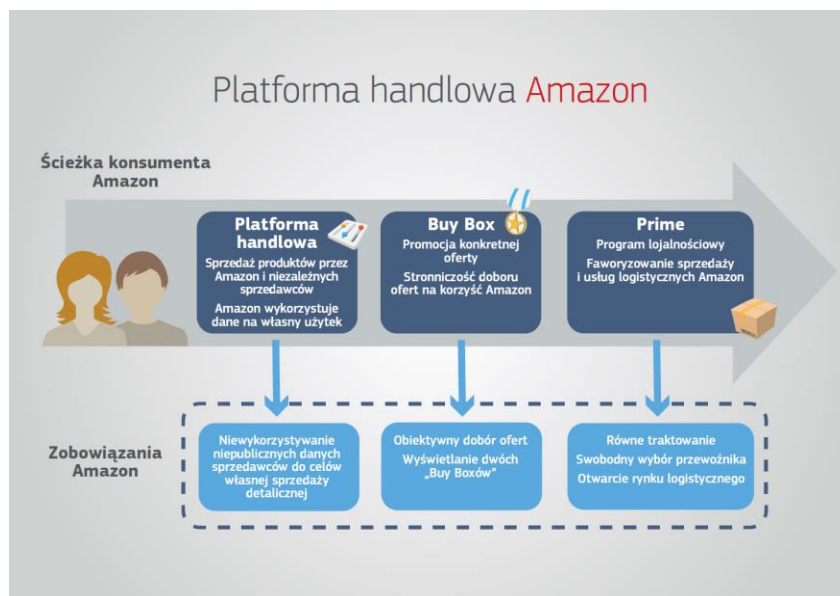
Handel elektroniczny przyczynił się do zwiększenia konkurencji na rynku detalicznym i zapewnił konsumentom większy wybór i korzystniejsze ceny. Komisja musi zapewnić, aby duże platformy internetowe nie eliminowały tych korzyści przez zachowanie antykonkurencyjne. W tym kontekście Komisja postanowiła zbadać praktyki biznesowe *Amazonu* i jego podwójną rolę jako platformy handlowej i sprzedawcy detalicznego. W lipcu 2022 r. Komisja zwróciła się o przedstawienie uwag⁷² na temat zobowiązań zaproponowanych przez Amazon w celu wyeliminowania zastrzeżeń dotyczących konkurencji w związku z wykorzystywaniem przez to przedsiębiorstwo niepublicznych danych sprzedawców obecnych na platformie handlowej oraz ewentualną stronniczością w udzielaniu sprzedawcom dostępu do Buy Boxa i programu Prime. W grudniu 2022 r. Komisja stwierdziła, że w zobowiązaniach ostatecznych zaproponowanych przez Amazon uwzględniono jej zastrzeżenia dotyczące konkurencji, i uczyniła je prawnie wiążącymi na mocy unijnych przepisów antymonopolowych⁷³.

⁷⁰ Znaczenie konkurencji i innowacji podkreślono również w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy” z dnia 10 marca 2020 r., COM(2020) 103 final; oraz w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Aktualizacja nowej strategii przemysłowej z 2020 r. – tworzenie silniejszego jednolitego rynku sprzyjającego odbudowie Europy” z dnia 25 maja 2021 r., COM(2021) 350 final.

⁷¹ Informacje na temat zobowiązań są dostępne pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305.

⁷² Sprawa AT.40462, Amazon Marketplace i sprawa AT.40703, Amazon Buy Box, propozycja zobowiązania. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202229/AT_40462_8414012_7971_3.pdf

⁷³ Sprawa AT.40462, Amazon Marketplace i sprawa AT.40703, Amazon Buy Box, decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2022 r. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7777

W grudniu 2022 r. Komisja poinformowała Metę o swojej wstępnej opinii, zgodnie z którą przedsiębiorstwo naruszyło unijne przepisy antymonopolowe przez zakłócenie konkurencji na rynkach ogłoszeń internetowych⁷⁴. Komisja jest zaniepokojona faktem, że Meta prowadzi sprzedaż związaną w ramach internetowej usługi służącej do publikowania ogłoszeń, Facebook Marketplace, i osobistego portalu społecznościowego, Facebooka, oraz tym, że Meta narzuca konkurentom Facebook Marketplace nieuczciwe warunki wymiany handlowej.

Również w grudniu 2022 r. Komisja zamknęła postępowanie przygotowawcze⁷⁵ wszczęte w marcu 2022 r. w sprawie umowy znanej jako „Jedi Blue”, zawartej między przedsiębiorstwami Google i Meta, dotyczącej usług w zakresie reklamy internetowej.

Płatności mobilne odgrywają coraz większą rolę w gospodarce cyfrowej, a konsumenci powinni korzystać z konkurencyjnych i innowacyjnych rozwiązań płatniczych. W 2022 r. Komisja kontynuowała postępowanie przygotowawcze⁷⁶, aby ocenić, czy działania przedsiębiorstwa *Apple* w związku z *Apple Pay* naruszają unijne reguły konkurencji. W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń⁷⁷ wydanym w maju 2022 r. Komisja wstępnie stwierdziła, że działania *Apple* mogły doprowadzić do ograniczenia konkurencji na korzyść jego rozwiązania, *Apple Pay*.

W 2022 r. Sąd wydał szereg ważnych orzeczeń dotyczących działań Komisji w zakresie egzekwowania zasad ochrony konkurencji.

⁷⁴ Zob. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7728

⁷⁵ Sprawa AT.40774, umowa Google-Facebook (otwarty przetarg); zob. także komunikat prasowy z 11.3.2022: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_1703

⁷⁶ Sprawa AT.40452, *Apple* – płatności mobilne. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40452.

⁷⁷ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_2764

Wyrok Sądu w sprawie Google Android⁷⁸

We wrześniu 2022 r. Sąd w dużej mierze potwierdził decyzję Komisji z 2018 r.⁷⁹, stwierdzając, że Google nałożył nielegalne ograniczenia na producentów urządzeń z systemem Android i operatorów sieci ruchomej, aby zachować pozycję dominującą w zakresie ogólnego wyszukiwania w internecie. Sąd zmniejszył wysokość grzywny z 4,34 mld EUR do 4,125 mld EUR. W szczególności Sąd podtrzymał ustalenie Komisji, zgodnie z którym Android i iOS należą do odrębnych właściwych rynków produktowych. Podtrzymał również ustalenia Komisji, zgodnie z którymi Google ograniczył konkurencję zarówno ze strony konkurujących ogólnych usług wyszukiwania i przeglądarek przez nałożenie na producentów urządzeń mobilnych warunków preinstalacji, jak i ze strony alternatywnych wersji systemu Android i konkurujących ogólnych usług wyszukiwania przez zawieranie umów o przeciwdziałaniu fragmentacji systemu.

Wyrok Sądu w sprawie Qualcomm⁸⁰

W 2018 r. Komisja nałożyła na Qualcomm grzywnę w wysokości 997 mln EUR, uznając, że przedsiębiorstwo nadużyło swojej pozycji dominującej na światowym rynku chipsetów kompatybilnych ze standardem Long Term Evolution (LTE). Qualcomm zgodził się na dokonanie „znaczących wypłat” na rzecz Apple, pod warunkiem że Apple będzie stosował w swoich urządzeniach wyłącznie chipsety Qualcomm. Komisja uznała, że te wypłaty z tytułu wyłączności mogą mieć antykonkurencyjne skutki wynikające ze zmniejszenia motywacji Apple do zmiany dostawców na konkurujących dostawców chipsetów LTE. Qualcomm odwołał się od tej decyzji, twierdząc, że Komisja popełniła błędy proceduralne, a dokonana przez nią ocena antykonkurencyjnych skutków była niewystarczająca. Sąd unieważnił decyzję Komisji w całości, stwierdzając szereg nieprawidłowości proceduralnych, które zdaniem Sądu wpłynęły na prawo Qualcomm do obrony. Sąd nie zgodził się również z analizą antykonkurencyjnych skutków wypłat z tytułu wyłączności przeprowadzoną przez Komisję.

Wyrok Sądu w sprawie przedsiębiorstwa Intel⁸¹

Sąd stwierdził częściową nieważność decyzji Komisji z 2009 r., na mocy której na *Intel* nałożono grzywnę w wysokości 1,06 mld EUR za rzekome nadużycie pozycji dominującej przez oferowanie systemu rabatów lojalnościowych i wypłat za wyłączność. W wyroku zastosowano orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie odwołania od wyroku Sądu z 2014 r. w sprawie *Intel*, w którym stwierdzono, że Sąd błędnie nie uwzględnił analizy ekonomicznej, na którą powołał się Intel, aby wykazać, że jego rabaty nie mogły ograniczać konkurencji. Sąd stwierdził, że zastosowane w decyzji „kryterium równie skutecznego konkurenta” w celu potwierdzenia zdolności rabatów Intela do wykluczenia konkurencji było błędne oraz że Komisja nie zbadała w wystarczającym stopniu innych wskaźników zdolności wykluczającej. Komisja odwołała się od wyroku Sądu.

⁷⁸ Wyrok Sądu z dnia 14 września 2022 r., Google LLC i Alphabet Inc./Komisja Europejska, T-604/18, EU:T:2022:54.

⁷⁹ Sprawa AT.40099, Google Android. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40099

⁸⁰ Wyrok Sądu z dnia 1 sierpnia 2022 r., Qualcomm/Komisja, T-235/18, EU:T:2022:358.

⁸¹ Wyrok Sądu z dnia 26 stycznia 2022 r., Intel Corporation Inc./Komisja, T-286/9, EU:T:2022:19.

Kontrola połączeń przyczyniła się do transformacji cyfrowej i wniosła wkład w budowę odpornego jednolitego rynku

W 2022 r. aktywność Komisji w obszarze kontroli połączeń utrzymywała się na wysokim poziomie. Komisja przyjęła 368 decyzji dotyczących połączeń w różnych sektorach (w 2021 r. Komisja przyjęła 396 decyzji dotyczących połączeń), z czego 291 zostało zatwierdzonych w ramach procedury uproszczonej. Komisja przeprowadziła interwencje w odniesieniu do 14 proponowanych przejęć – 12 z tych transakcji zostało warunkowo zatwierdzonych, a dwóch transakcji zakazano. Strony odstąpiły od realizacji czterech zgłoszonych transakcji i wycofały je na drugim etapie postępowania wyjaśniającego.

W styczniu 2022 r. Komisja zakazała przejęcia *Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd* przez *Hyundai Heavy Industries Holdings*⁸². Zdaniem Komisji spółka powstała w wyniku połączenia obu stoczní zajmowałaby pozycję dominującą na rynku, co z kolei ograniczyłoby konkurencję na światowym rynku budowy dużych gazowców LNG. Biorąc pod uwagę fakt, że nie przedstawiono żadnych środków zaradczych, połączenie doprowadziłoby do zmniejszenia liczby dostawców i wzrostu cen.

W styczniu 2022 r. po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania przygotowawczego i z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków, Komisja zatwierdziła przejęcie *Kustomer* przez *Meta*⁸³. W celu wyeliminowania zastrzeżeń w zakresie konkurencji wskazanych przez Komisję *Meta* zaproponowała kompleksowe zobowiązania dotyczące dostępu do interfejsów programowania aplikacji dla kanałów wymiany wiadomości *Meta* na okres dziesięciu lat⁸⁴. Komisja dokładnie przeanalizowała to przejęcie, ponieważ transakcje, takie jak ta, mogą jeszcze bardziej wzmocnić duże podmioty, które w coraz większym stopniu dominują gospodarkę cyfrową, niezależnie od wielkości przejmowanego przedsiębiorstwa. Zobowiązania zaproponowane przez *Metę* zapewniają jej konkurentom dalszy bezpłatny i porównywalny dostęp do jej ważnych kanałów wymiany wiadomości.

W czerwcu 2022 r. Komisja zatwierdziła przejęcie *Welbilt* przez *Ali Group*, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków⁸⁵. *Ali Group* i *Welbilt* są globalnymi dostawcami profesjonalnego sprzętu kuchennego, w tym maszyn do produkcji lodu wykorzystywanych w branży turystyczno-

⁸² Sprawa M.9343, *Hyundai Heavy Industries Holdings/Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343

⁸³ Sprawa M.10262, *Meta* (dawniej Facebook)/*Kustomer*. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202242/M_10262_8559915_3054_3.pdf

⁸⁴ Zobowiązanie dotyczące publicznego dostępu do interfejsów programowania aplikacji: *Meta* zobowiązuje się do zagwarantowania konkurującym dostawcom oprogramowania CRM do obsługi klienta oraz nowym podmiotom niedyskryminującego, bezpłatnego dostępu do swoich publicznie dostępnych interfejsów programowania aplikacji dla swoich kanałów wymiany wiadomości. Zobowiązanie do zapewnienia równego dostępu do podstawowych interfejsów programowania aplikacji: w zakresie, w jakim możliwe jest usprawnienie lub uaktualnienie jakichkolwiek cech lub funkcji *Messengera*, komunikatora *Instagram* lub *WhatsApp*, z których korzystają obecnie klienci *Kustomer*, *Meta* zobowiązuje się do udostępnienia równoważnych usprawnień również konkurentom *Kustomer* i nowym podmiotom. Będzie to również dotyczyło wszelkich nowych cech lub funkcji kanałów wymiany wiadomości *Meta* w przyszłości, jeżeli będzie korzystał z nich znaczna część klientów *Kustomer*.

⁸⁵ Sprawa M.10431, *Ali Group/Welbilt*, Dz.U. C 469 z 9.12.2022, s. 16.

hotelarskiej i sektorze przemysłowym. Zobowiązania zaproponowane w tej sprawie obejmują zbycie całej działalności Welbilt w zakresie maszyn do produkcji lodu. Dzięki temu nowe podmioty na rynku będą nadal wywierały presję konkurencyjną na podmiot powstały w wyniku połączenia, natomiast klienci zachowają możliwość wyboru dostawcy.

We wrześniu 2022 r. po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania przygotowawczego Komisja zakazała przedsiębiorstwu Illumina przedwczesnego przejęcia GRAIL⁸⁶. Illumina jest dominującym dostawcą systemów NGS służących do przeprowadzania analiz genetycznych i genomowych. GRAIL jest klientem przedsiębiorstwa Illumina wykorzystującym systemy NGS do opracowywania testów wykrywających raka. Komisja stwierdziła, że w wyniku transakcji Illumina miałaby motywację do odcięcia konkurentów przedsiębiorstwa GRAIL od dostępu do jej technologii lub postawienia ich w innej niekorzystnej sytuacji, a tym samym do stłumienia konkurencji w zakresie innowacji na powstającym rynku testów służących wykrywaniu raka opartych na systemach NGS.

Pomimo trwającego szczegółowego postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Komisję, w sierpniu 2021 r. przedsiębiorstwa zrealizowały transakcję. W odpowiedzi na przedwczesne zamknięcie transakcji Komisja przyjęła środki tymczasowe w celu przywrócenia i utrzymania warunków efektywnej konkurencji po przejęciu GRAIL przez przedsiębiorstwo Illumina⁸⁷. Równocześnie Komisja wszczęła postępowanie przygotowawcze, aby ocenić, czy Illumina naruszyła obowiązek stosowania okresu zawieszenia nałożony na transakcje podlegające kontroli zgodnie z rozporządzeniem UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. W tym kontekście w lipcu 2022 r. Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, zarzucając przedsiębiorstwom Illumina i GRAIL naruszenie przepisów unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw przez realizację przejęcia przed zatwierdzeniem transakcji przez Komisję. Gdyby Komisja stwierdziła, że Illumina i GRAIL przeprowadziły transakcję z naruszeniem przepisów unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, mogłaby nałożyć grzywnę w wysokości do 10 % rocznego światowego obrotu każdego z przedsiębiorstw⁸⁸. W grudniu 2022 r. Komisja Europejska wysłała ponadto do przedsiębiorstw Illumina i GRAIL pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, w którym poinformowała je o środkach dla przywrócenia stanu wcześniejszego, jakie zamierza przyjąć zgodnie z unijnym rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, w związku ze swoją decyzją zakazującą przedsiębiorstwu Illumina przejęcie przedsiębiorstwa GRAIL⁸⁹.

W orzeczeniu w sprawie Illumina/GRAIL⁹⁰ Sąd UE podtrzymał decyzję Komisji o przeprowadzeniu przeglądu transakcji zgodnie z art. 22 .

W sprawie Illumina/GRAIL Komisja w pełni zastosowała art. 22 unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, przyjmując odesłanie transakcji, która nie przekroczyła krajowych

⁸⁶Sprawa M.10188, Illumina/GRAIL. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_5364

⁸⁷ Sprawa M.10493, Illumina/GRAIL (środki tymczasowe zgodnie z art. 8 ust. 5 lit. a)). Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_21_5661

⁸⁸ Sprawa M.10483, Illumina/GRAIL (postępowanie na podstawie art. 14). Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_4604

⁸⁹ Sprawa M.10939, Illumina/GRAIL. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_22_7403

⁹⁰ Wyrok Sądu z dnia 13 lipca 2022 r., sprawa T-227/21, Illumina Inc./Komisja Europejska, EU:T:2022:447.

progów zgłoszenia. Nastąpiło to po ogłoszeniu przez wiceprzewodniczącą wykonawczą Margrethe Vestager, że Komisja nie będzie już zniechęcać państw członkowskich do składania wniosków o odesłanie do Komisji spraw, które nie podlegają zgłoszeniu w odsyłającym państwie członkowskim. Odsyłając takie sprawy do Komisji państwa członkowskie umożliwiają jej dokonanie przeglądu połączeń z udziałem przedsiębiorstw, których roczne obroty nie odzwierciedlają w pełni ich wpływu na konkurencję⁹¹. W marcu 2021 r. Komisja opublikowała wytyczne dotyczące tej kwestii⁹², a w grudniu 2022 r. – praktyczne informacje na temat ich wdrożenia⁹³.

Illumina i GRAIL zaskarżyły decyzje Komisji z 2021 r. w sprawie przyjęcia wniosków na podstawie art. 22 złożonych przez kilka państw członkowskich/państw EOG. W lipcu 2022 r. Sąd oddalił skargę⁹⁴. Sąd potwierdził, że transakcje podlegające art. 22 unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw nie muszą wchodzić w zakres przepisów dotyczących kontroli łączenia przedsiębiorstw w państwie członkowskim składającym wniosek o odesłanie. W wyroku Sądu potwierdzono prawo Komisji do sprawowania jurysdykcji nad połączeniami na podstawie art. 22, mimo że transakcja nie osiąga krajowych progów ilościowych określonych w przepisach dotyczących kontroli łączenia przedsiębiorstw. Wyrok ten jest obecnie przedmiotem odwołania wniesionego do Trybunału Sprawiedliwości⁹⁵.

W lipcu 2022 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu oceny planowanego przejęcia *VOO i Brutél* przez *Orange*⁹⁶. Orange skutecznie konkuruje z usługami telekomunikacyjnymi świadczonymi przez VOO/Brutél w niektórych częściach Belgii. Komisja obawia się, że proponowana transakcja może ograniczyć konkurencję na detalicznych rynkach dostaw stacjonarnych usług internetowych, usług audiowizualnych i pakietów „multiple play” w niektórych częściach Belgii.

W listopadzie 2022 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu oceny proponowanego przejęcia *Activision Blizzard* przez *Microsoft*⁹⁷. Komisja wyraziła obawę, że proponowane przejęcie może spowodować ograniczenie konkurencji na rynkach dystrybucji gier wideo na konsole i komputery osobiste oraz systemów operacyjnych dla komputerów osobistych.

W listopadzie 2022 r. Komisja Europejska wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu oceny proponowanego przejęcia *Lagardère* przez *Vivendi*⁹⁸. Strony to dwa największe przedsiębiorstwa na większości rynków w łańcuchu wartości książek we Francji. Komisja obawia się, że transakcja może spowodować ograniczenie konkurencji na rynkach: (i) nabywania praw

⁹¹ Przemówienie wiceprzewodniczącej Margrethe Vestager z 11.9.2020 r. na temat przyszłości kontroli połączeń w UE, https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/vestager/announcements/future-eu-merger-control_en.

⁹² Komunikat Komisji – Wytyczne Komisji dotyczące stosowania mechanizmu odsyłania spraw przewidzianego w art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw w odniesieniu do określonych kategorii spraw, C(2021) 1959 final z 26.3.2021.

⁹³ Praktyczne informacje na temat wdrażania wytycznych dotyczących stosowania mechanizmu odsyłania spraw przewidzianego w art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw w odniesieniu do określonych kategorii spraw – często zadawane pytania. Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-12/article22_recalibrated_approach_QandA.pdf

⁹⁴ Wyrok Sądu z dnia 13 lipca 2022 r., sprawa T-227/21, Illumina Inc./Komisja Europejska, EU:T:2022:447.

⁹⁵ Odwołanie wniesione przez przedsiębiorstwo Illumina w dniu 22 września 2022 r. w sprawie C-611/22 P, Illumina/Komisja, oraz odwołanie wniesione przez przedsiębiorstwo GRAIL w dniu 30 września 2022 r. w sprawie C-625/22 P, Grail/Komisja i Illumina.

⁹⁶ Sprawa M.10663, Orange/VOO/Brutél, zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4762

⁹⁷ Sprawa M.10646, Microsoft/Activision Blizzard, zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6578

⁹⁸ Sprawa M.10433, Vivendi/Lagardere, zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7243

autorskich do książek w języku francuskim, (ii) dystrybucji i wprowadzania do obrotu książek w języku francuskim oraz (iii) sprzedaży książek w języku francuskim sprzedawcom detalicznym. Komisja wyraziła również zastrzeżenia dotyczące konkurencji w odniesieniu do sprzedaży czasopism o celebrytach.

W grudniu 2022 r. Komisja wszczęła szczegółowe postępowanie wyjaśniające w celu oceny proponowanego przejęcia *VMware* przez *Broadcom*⁹⁹. *Broadcom* jest dostawcą sprzętu, przede wszystkim kart i adapterów sieciowych, natomiast *VMware* oferuje oprogramowanie do wirtualizacji. Komisja obawia się, że transakcja może umożliwić przedsiębiorstwu *Broadcom* ograniczenie zdolności konkurencyjnych innych dostawców sprzętu komputerowego, przede wszystkim przez obniżenie poziomu interoperacyjności oprogramowania do wirtualizacji oferowanego przez *VMware* ze sprzętem komputerowym konkurencyjnych przedsiębiorstw.

W lutym 2022 r. Komisja stwierdziła, że Węgry naruszyły art. 21 rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, ponieważ podjęły decyzję o zawetowaniu przejęcia węgierskich spółek zależnych grupy *AEGON* przez *Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe („VIG”)*¹⁰⁰. W art. 21 unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw przyznano Komisji wyłączne kompetencje do badania koncentracji o wymiarze unijnym. Państwa członkowskie mogą wprowadzać środki mające na celu ochronę uzasadnionych interesów jedynie pod pewnymi warunkami, których nie spełniało weto Węgier, ponieważ nie zostało ono wcześniej zgłoszone Komisji i nie było jasne, czy miało na celu ochronę uzasadnionego interesu tego kraju. W decyzji potwierdzono wyłączną kompetencję Komisji oraz stwierdzono, że państwa członkowskie muszą zapewnić, aby ich działania były zgodne z tym podziałem kompetencji, tak aby przedsiębiorstwa mogły bez obaw działać i inwestować na jednolitym rynku.

Kontrola pomocy państwa przyczyniła się do transformacji cyfrowej i zwiększyła odporność jednolitego rynku

Projekty objęte pomocą państwa przyczyniają się między innymi do wprowadzenia sieci szerokopasmowych o dużej przepustowości w UE na obszarach, na których brakuje zachęt dla podmiotów handlowych do zapewnienia wystarczającego zasięgu łączności szerokopasmowej lub są one ograniczone. Aby zrównoważyć pomoc w całej UE, Komisja ściśle współpracowała z państwami członkowskimi w celu zapewnienia możliwości jak najszybszego i najskuteczniejszego wprowadzenia krajowych środków wsparcia.

Przykładowo w styczniu 2022 r. Komisja zatwierdziła włoski program o wartości 3,8 mld EUR, wspierany w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, mający na celu wdrożenie wydajnych sieci gigabitowych na obszarach kraju, na których nie istnieje ani nie jest

⁹⁹ Sprawa M.10806, *Broadcom/VMware*, zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7835

¹⁰⁰ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_1258

planowana sieć zdolna do zapewnienia prędkości pobierania danych na poziomie co najmniej 300 megabitów na sekundę. Środek ten jest częścią włoskiego krajowego planu cyfryzacji¹⁰¹.

W październiku 2022 r. Komisja zatwierdziła włoski środek o wartości 292,5 mln EUR, dofinansowany z RRF, w celu wsparcia przedsiębiorstwa STMicroelectronics w budowie zakładu produkcyjnego w łańcuchu wartości półprzewodników¹⁰². Oceny dokonano zgodnie z zasadami ogłoszonymi przez Komisję w komunikacie przyjętym w lutym 2022 r. (takimi jak zasada, by pomoc wywierała pozytywny wpływ na łańcuch wartości pod względem zapewnienia bezpieczeństwa dostaw), towarzyszącym wnioskowi Komisji o akcie w sprawie czipów¹⁰³.

W listopadzie 2022 r. Komisja zatwierdziła ponadto hiszpański program o wartości 500 mln EUR wspierany w ramach RRF, którego celem jest ułatwienie konsumentom i przedsiębiorstwom na obszarach wiejskich dostępu do wysokiej jakości usług łączności ruchomej, co przyczyni się do realizacji hiszpańskich celów gospodarczych i ogólnych celów UE w zakresie technologii cyfrowych¹⁰⁴.

Wolność i pluralizm mediów mają zasadnicze znaczenie dla demokracji. W 2022 r. Komisja zatwierdziła szereg środków wsparcia na rzecz sektora mediów, które mają pomóc temu sektorowi w wyjściu z dwóch kryzysów, z którymi boryka się UE, a jednocześnie ograniczyć do minimum skutki antykonkurencyjne. Co więcej, Komisja zatwierdziła środki na rzecz przyspieszenia transformacji cyfrowej i pobudzenia innowacji technologicznych w branży mediów.

4.2 Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do transformacji ekologicznej

Polityka konkurencji przyczynia się do osiągnięcia unijnych celów środowiskowych i klimatycznych, np. do obniżenia emisyjności gospodarki i przejścia w sektorze transportu z zanieczyszczających paliw kopalnych na paliwa alternatywne. Egzekwowanie prawa konkurencji przyczynia się do realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu¹⁰⁵ dzięki zapewnianiu efektywności, uczciwości i innowacyjności rynków.

W celu zapewnienia, aby egzekwowanie polityki konkurencji sprzyjało transformacji ekologicznej, co pozwoli przygotować się na przejście na mobilność ekologiczną, Komisja zleciła w 2022 r. badanie mające na celu przeanalizowanie dynamiki konkurencji na rynkach publicznie dostępnej infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych. Badanie zostanie zakończone w 2023 r.¹⁰⁶

Komisja wspiera ponadto cele UE w zakresie polityki energetycznej i Europejski Zielony Ład przez swoje działania w obszarze ochrony konkurencji. W 2022 r. Komisja kontynuowała dochodzenie

¹⁰¹ Sprawa SA.63170, RRF – Plan Italy 1 Gbs, Dz.U. C 116 z 11.03.2022, s. 3.

¹⁰² Sprawa SA.103083, RRF – STMICROELECTRONICS S.R.L. (ST) – Nowy zakład produkcji płytek z węgliku krzemu w Katanii.

¹⁰³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Akt w sprawie czipów dla Europy, 8.02.2022, COM(2022) 45 final.

¹⁰⁴ Sprawa SA.103451, RRF – ES – Rozmieszczenie sieci dosyłowych na potrzeby łączności ruchomej, Dz.U. C 449 z 25.11.2022, s. 2.

¹⁰⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final.

¹⁰⁶ Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/single-market-programme-smp/calls-tenders-contracts/ex-ante-publicity-low-and-middle-value-contracts_en

w sprawie przedsiębiorstw podejrzanych o zмовę w celu wywarcia wpływu na poziomy referencyjne cen biopaliwa etanolowego¹⁰⁷.

Komisja wszczęła z urzędu dochodzenie w sprawie rynków gazu ziemnego w Europie, aby ocenić, czy zachowania handlowe uczestników rynku mogły przyczynić się do zakłóceń na rynkach energii i wzrostu cen gazu w Europie¹⁰⁸. W grudniu 2021 r. ukraiński producent gazu Naftogaz złożył formalną skargę dotyczącą stosowania praktyk monopolistycznych przeciwko Gazpromowi, zarzucając spółce nadużywanie pozycji dominującej na kilku rynkach gazu ziemnego w EOG. W ramach postępowania wyjaśniającego w marcu 2022 r. Komisja przeprowadziła niezapowiedziane inspekcje w siedzibach kilku przedsiębiorstw w Niemczech zajmujących się dostawą, przesyłem i magazynowaniem gazu ziemnego¹⁰⁹. Komisja bada między innymi, czy postępowanie Gazpromu mogło przyczynić się do wzrostu cen gazu na europejskim rynku kasowym, a w rezultacie przynieść Gazpromowi korzyści w odniesieniu do jego kontraktów długoterminowych z europejskimi klientami, opartych na scentralizowanym ustalaniu cen.

Zachęcanie podróżnych do przejścia z transportu drogowego na kolejowy w istotny sposób przyczynia się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu¹¹⁰. Jednocześnie dzięki zdrowej konkurencji obywatele Unii mogą korzystać z dobrej jakości i przystępnych cenowo kolejowych przewozów pasażerskich. W dziedzinie ochrony konkurencji w czerwcu 2022 r. Komisja poinformowała *České dráhy* i *Österreichische Bundesbahnen*, zasiedziało czeskiego i austriackiego operatora kolejowego, o swojej wstępnej opinii, w której stwierdziła, że te dwa przedsiębiorstwa naruszyły unijne zasady ochrony konkurencji poprzez zмовę na rynku używanych pasażerskich wagonów kolejowych w celu zakłócenia konkurencji na rynku kolejowego przewozu osób¹¹¹. W odrębnej sprawie dotyczącej dochodzenia w sprawie praktyki rażącego zaniżania cen w przedsiębiorstwie *České dráhy* Komisja we wrześniu 2022 r. zamknęła dochodzenie bez podejmowania decyzji stwierdzającej naruszenie przepisów. Komisja stwierdziła, że dowody, które zebrała od momentu wysłania do *České dráhy* pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń¹¹² w październiku 2020 r., nie potwierdziły jej początkowych obaw, że zasiedziały operator kolejowy stosował ceny poniżej kosztów, próbując w ten sposób nielegalnie wykluczyć nowych konkurentów¹¹³.

W obszarze kontroli połączeń w lipcu 2022 r. Komisja zatwierdziła warunkowo przejęcie przedsiębiorstwa *Equans* przez przedsiębiorstwo *Bouygues*¹¹⁴. Dochodzenie Komisji wykazało, że

¹⁰⁷ Sprawa AT.40054 – Ethanol Benchmarks. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6769

¹⁰⁸ W skardze *Naftogaz* zarzuca między innymi, że Gazprom celowo odmawia napelniania unijnych magazynów gazu, bez uzasadnienia wstrzymał sprzedaż gazu za pośrednictwem własnej elektronicznej platformy sprzedaży i nadal blokuje eksport gazu do Europy przez niezależnych producentów z Rosji i Azji Środkowej.

¹⁰⁹ Zob. komunikat prasowy z 31.03.2022: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2202

¹¹⁰ Zob. na przykład: sprawozdanie opublikowane przez Agencję Kolejową Unii Europejskiej „Fostering the railway sector through the European Green Deal” [„Wspieranie sektora kolejowego poprzez Europejski Zielony Ład”], 16.07.2020 (aktualizacja 12.10.2022). Zob. https://www.era.europa.eu/content/report-fostering-railway-sector-through-european-green-deal_en

¹¹¹ Sprawa AT.40401, *České dráhy* i *Österreichische Bundesbahnen*.

¹¹² Sprawa AT.40156, *Koleje Czeskie*. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹¹³ Aktualności na stronie Komisji, 30.09.2022: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_5911

¹¹⁴ Sprawa M.10575, *Bouygues/Equans*. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4603

podmiot powstały w wyniku połączenia będzie miał duże udziały w rynku i będzie konkurował jedynie z niewielką liczbą uczestników. Mogłoby to spowodować wzrost cen usług elektrotechnicznych na potrzeby kolejowej sieci trakcyjnej w Belgii. Aby rozwiązać zastrzeżenia Komisji dotyczące konkurencji, przedsiębiorstwo Bouygues zaproponowało zbycie *Colas Rail Belgium* w całości, w tym wszystkich aktywów, personelu oraz bieżących i przyszłych umów dotyczących działalności związanej zarówno z siecią trakcyjną, jak i z budową torowisk. Konkurencja w sektorze kolejowego przewozu osób może przyczynić się do obniżenia cen i podniesienia jakości usług z korzyścią dla konsumentów. Dzięki interwencji Komisji na rynku pozostanie kolejny konkurent, który będzie nadal wywierał presję konkurencyjną na właściwym rynku belgijskim, a klienci będą mogli korzystać z szerszego wyboru dostawców i konkurencyjnych cen.

W październiku 2022 r. Komisja przedstawiła propozycję nowego rozporządzenia w sprawie środków nadzwyczajnych w celu złagodzenia skutków wysokich cen gazu w UE¹¹⁵. Rozporządzenie to zostało przyjęte w grudniu 2022 r.¹¹⁶ Przewiduje ono m.in. mechanizm wspólnych zakupów gazu, który ma umożliwić przedsiębiorstwom gazowniczym i odbiorcom gazu negocjowanie niższych cen oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii w obliczu potencjalnych braków w dostawach energii.

Komisja ma zatrudnić dostawcę usług, który będzie zarządzał zagregowanym zapotrzebowaniem na poziomie UE poprzez grupowanie potrzeb w zakresie importu gazu i poszukiwał ofert na rynku w celu ich dopasowania do zapotrzebowania. Przedsiębiorstwa uzyskałyby również zgodę na utworzenie europejskiej platformy zakupu gazu, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji. Dzięki wspólnym zakupom mniejsze państwa członkowskie, a w szczególności przedsiębiorstwa znajdujące się w mniej korzystnej sytuacji jako nabywcy, mogłyby nabywać gaz na lepszych warunkach. W rozporządzeniu przewidziano również przepisy mające na celu zwiększenie przejrzystości planowanych i zawartych umów na dostawy gazu, aby ocenić, czy cele w zakresie bezpieczeństwa dostaw i solidarności energetycznej zostały osiągnięte.

Komisja jest gotowa udzielić pomocy przedsiębiorstwom przy projektowaniu ewentualnych konsorcjów na rzecz wspólnych zakupów gazu zgodnie z unijnymi regułami konkurencji.

W 2022 r. Komisja zatwierdziła dwa ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania („projekty IPCEI”) w łańcuchu technologii wodorowych. W ramach tych dwóch projektów IPCEI wspierany jest rozwój kluczowych strategicznych łańcuchów wartości i technologii, a ponadto projekty te przyczyniają się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu, unijnej strategii w zakresie wodoru oraz inicjatywy REPowerEU.

¹¹⁵ Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady – Zwiększenie solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen, COM(2022) 549 final.

¹¹⁶ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2576 z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, wiarygodnym poziomom odniesienia cen i transgranicznej wymianie gazu, Dz.U. L 335 z 29.12.2022, s. 1.

Projekt IPCEI „Hy2Tech”

Pierwszy projekt IPCEI został zatwierdzony w lipcu 2022 r. i służy wspieraniu badań naukowych, innowacji i wdrożeń przemysłowych w łańcuchu wartości technologii wodorowych. W ramach tego projektu 15 państw członkowskich¹¹⁷ zapewni do 5,4 mld EUR w postaci finansowania publicznego, które ma uwolnić dodatkowe 8,8 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych. W 41 projektach weźmie udział 35 przedsiębiorstw, w tym MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up¹¹⁸. Projekt IPCEI „Hy2Tech” obejmuje znaczne części łańcucha wartości technologii wodorowych, w tym: (i) instalacje i urządzenia do wytwarzania wodoru; (ii) produkcję ogniw paliwowych; (iii) przechowywanie, transport i dystrybucję wodoru; oraz (iv) zastosowania dla użytkowników końcowych, w szczególności w sektorze mobilności. Projekt przyczynia się do rozwoju ważnych przełomowych technologii, w tym nowych, wysoce wydajnych materiałów elektrodowych, bardziej wydajnych ogniw paliwowych i innowacyjnych technologii transportowych. Oczekuje się, że projekt IPCEI „Hy2Tech” doprowadzi do utworzenia około 20 000 bezpośrednich miejsc pracy.

Projekt IPCEI „Hy2Use”

Projekt IPCEI „Hy2Use” został zatwierdzony we wrześniu 2022 r. i przyczyni się do zwiększenia podaży odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru oraz rozwoju i wstępnego przemysłowego wdrożenia czystych i innowacyjnych technologii wodorowych w innych sektorach przemysłu, takich jak sektory cementu, stali i szkła. W przypadku tych produktów zazwyczaj występują wyższe bariery dla dekarbonizacji. W ramach tego projektu 13 państw członkowskich¹¹⁹ zapewni do 5,2 mld EUR w postaci finansowania publicznego, które ma uwolnić dodatkowe 7 mld EUR w postaci inwestycji prywatnych. W projekcie IPCEI „Hy2Use” uczestniczy 29 przedsiębiorstw i obejmuje on 35 mniejszych projektów¹²⁰.

Również w sektorze wodoru Komisja zatwierdziła w październiku 2022 r. projekt pomocy państwa dla Hiszpanii o wartości 220 mln EUR na wsparcie przedsiębiorstwa *Cobra Instalaciones y Servicios, S.A.* („COBRA”)¹²¹ na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią¹²². Przedsiębiorstwo COBRA będzie produkować wodór odnawialny i promować jego wykorzystanie w sektorach przemysłowych. Przedmiotowy środek pomocy państwa – wspierany w ramach RRF – sprzyja realizacji celów unijnej strategii w zakresie wodoru oraz Europejskiego Zielonego Ładu, a jednocześnie wspiera zmniejszenie uzależnienia od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszenie transformacji ekologicznej zgodnie z planem REPowerEU.

W 2022 r. tempo zmian było szybkie, a Komisja zareagowała na nie przez dostosowanie ram pomocy państwa i wprowadzenie środków na wypadek kryzysu energetycznego, mających na celu złagodzenie presji wywieranej na osoby płacące rachunki za energię.

Na przykład w sierpniu 2022 r. Komisja zatwierdziła niemiecki program o wartości 2,98 mld EUR w celu promowania ekologicznego systemu lokalnego ogrzewania opartego na energii odnawialnej

¹¹⁷ AT, BE, CZ, DK, EE, FI, FR, DE, EL, IT, NL, PL, PT, SK i ES.

¹¹⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_4544

¹¹⁹ AT, BE, DK, FI, FR, EL, IT, NL, PL, PT, SK, ES and SE.

¹²⁰ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_5677

¹²¹ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią, Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

¹²² Sprawa SA.104361, Hiszpania – Projekt „Green Cobra”. Decyzja nie została jeszcze opublikowana.

i ciepłe odpadowym. W ramach tego programu wspierana będzie budowa bardziej wydajnych systemów lokalnego ogrzewania oraz dekarbonizacja istniejących systemów, co przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej i ciepła odpadowego w sektorze ciepłowniczym. To z kolei pozwoli w znacznym stopniu zmniejszyć emisje¹²³. Komisja zatwierdziła ponadto zmianę niemieckiego programu pomocy na rzecz wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Program ten stanowi odzwierciedlenie ostatniej zmiany wprowadzonej przez Niemcy do ustawy o energii odnawialnej. Całkowity budżet ustawy wynosi 28 mld EUR, a jej celem jest osiągnięcie do 2030 r. udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii na poziomie 80 %, co ma doprowadzić do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2045 r.¹²⁴

4.3. Polityka konkurencji wniosła wkład w gospodarkę służącą ludziom

Konferencja, na której przeanalizowano i omówiono wpływ polityki konkurencji na życie obywateli

W październiku 2022 r. DG ds. Konkurencji zorganizowała konferencję¹²⁵ w celu omówienia znaczenia utrzymania, pielęgnowania i rozwoju europejskiej społecznej gospodarki rynkowej oraz roli polityki konkurencji. W swoim wystąpieniu wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe Vestager podkreśliła główne aspekty gospodarki, która naprawdę służy ludziom, oraz to, w jaki sposób polityka konkurencji odgrywa w tym względzie istotną rolę¹²⁶. Obejmuje to bardziej sprawiedliwy podział nowych możliwości, przy jednoczesnym utrzymaniu niskich cen, zapewnieniu możliwości wyboru i wspieraniu innowacyjnych produktów i usług. Jest to tym bardziej istotne w dzisiejszym zmiennym świecie, w którym pojawiają się nowe wyzwania wymagające nowych rozwiązań. Polityka konkurencji powinna zapewniać jak najlepsze warunki dla konsumentów, ale nie powinna stać na przeszkodzie realizacji innych celów politycznych. Współdziałanie regulacji i polityki konkurencji należy zatem postrzegać jako komplementarne.

Egzekwowanie polityki konkurencji przyczyniło się do zwiększenia odporności europejskich usług finansowych

Egzekwowanie przepisów dotyczących pomocy państwa odegrało kluczową rolę w ochronie jednolitego rynku i wspieraniu polityki gospodarczej UE w 2022 r. Komisja zatwierdziła pomoc na wsparcie postępowania likwidacyjnego *Getin Noble Banku*¹²⁷, jednego z dziesięciu największych polskich banków. Komisja przedłużyła również szereg istniejących programów pomocy państwa, które umożliwiają państwom członkowskim wzmacnianie odporności sektora finansowego bez konieczności udzielania nowej pomocy państwa poszczególnym instytucjom finansowym. W szczególności Komisja zezwoliła na przedłużenie programów restrukturyzacji lub

¹²³ Sprawa Case SA.63177, Niemcy – Federalne wsparcie na rzecz efektywnych sieci ciepłowniczych, Dz.U. C 366 z 23.9.2022, s. 2.

¹²⁴ Sprawa SA.102084, Niemcy – EEG 2023. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7794

¹²⁵ Zob.: https://competition-policy.ec.europa.eu/policy/making-markets-work-people_en

¹²⁶ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6445

¹²⁷ Sprawa SA.100687, Polska – Pomoc na likwidację dla Getin Noble Bank S.A.. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5922

uporządkowanego wyjścia z rynku w przypadku banków w trudnej sytuacji w Polsce¹²⁸, Irlandii¹²⁹ i Włoszech¹³⁰.

Ponadto Komisja nadal zatwierdzała wsparcie, jakie państwa członkowskie udzielały nowo utworzonym MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, które często mają ograniczony dostęp do finansowania. W tym celu Komisja zatwierdziła zmianę istniejącego programu finansowania ryzyka we Francji¹³¹.

Również w sektorze usług finansowych Komisja zakończyła w 2022 r. postępowanie wyjaśniające dotyczące warunków dostępu do systemu wymiany danych Insurance Link zarządzanego przez *Insurance Ireland* na irlandzkim rynku ubezpieczeń samochodowych. Po interwencji Komisji dostęp do systemu Insurance Link jest obecnie możliwy na sprawiedliwych, przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminujących zasadach¹³².

Egzekwowanie polityki konkurencji uzupełniającej politykę podatkową

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Fiat Chrysler/Luksemburg

W listopadzie 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości uchylił wyrok Sądu¹³³ i stwierdził nieważność decyzji Komisji z 2015 r., w której stwierdzono, że Luksemburg w drodze interpretacji indywidualnej prawa podatkowego przyznał Fiat Chrysler/Luksemburg nielegalną ulgę podatkową¹³⁴. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że jedynie prawo krajowe obowiązujące w danym państwie członkowskim powinno być brane pod uwagę przy określaniu ogólnego systemu podatkowego, który ma stanowić podstawę do ustalenia, czy pomoc państwa przyniosła przedsiębiorstwu niezgodną z prawem selektywną korzyść. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że dotacje państwowe przyznawane przez państwa członkowskie w obszarach, które nie podlegają harmonizacji w prawie Unii, nie są wyłączone z zasad pomocy państwa.

Komisja będzie nadal wykorzystywać wszystkie dostępne jej narzędzia, aby zagwarantować, że państwa członkowskie nie będą zakłócać wolnej i uczciwej konkurencji na jednolitym rynku, przyznając nielegalne ulgi podatkowe lub wdrażając środki agresywnego planowania podatkowego sprzyjające przedsiębiorstwom międzynarodowym. Obejmuje to stosowanie unijnych zasad pomocy państwa, a zarazem pełne uwzględnienie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.

¹²⁸ Sprawa SA.103437, Polska – Dwunaste przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji unii kredytowych, Dz.U. C 348 z 9.9.2022, s. 8.

¹²⁹ Sprawa SA.102499, Irlandia – Piętnaste przedłużenie programu restrukturyzacji i stabilizacji sektora unii kredytowych, Dz.U. C 220 z 3.6.2022, s. 1; sprawa SA.104441, Irlandia – Szesnaste przedłużenie programu restrukturyzacji i stabilizacji sektora unii kredytowych, Dz.U. C 422 z 4.11.2022, s. 2.

¹³⁰ Sprawa SA.100262, Włochy – COVID-19 – Przedłużenie włoskiego programu uporządkowanej likwidacji małych banków, Dz.U. C 1235 z 25.3.2022, s. 2.

¹³¹ Sprawa SA.100943, Francja – 2e modification du dispositif IR-PME pour les investissements dans les FCPI et FIP, Dz.U. C 135 z 25.3.2022, s. 4.

¹³² Sprawa AT.40511, *Insurance Ireland* – Baza danych o roszczeniach ubezpieczeniowych i warunki dostępu. Zob.: [AT_40511_8511226_4076_3.pdf \(europa.eu\)](#).

¹³³ Wyrok Sądu z dnia 24 września 2019 r., sprawy połączone T-755/15 i T-759/15, *Luksemburg i Fiat Chrysler Finance Europe/Komisja*, EU:T:2019:670.

¹³⁴ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 8 listopada 2022 r., sprawy połączone C-885/19 P i C-898/19 P, *Fiat Chrysler Finance Europe i Irlandia/Komisja Europejska*, EU:C:2022:859.

5. Polityka konkurencji w kontekście europejskim i globalnym

5.1 Łączenie sił na rzecz kształtowania globalnej i europejskiej kultury konkurencji

Spójność polityki dzięki Europejskiej Sieci Konkurencji

W 2022 r. Komisja nadal zapewniała spójne stosowanie art. 101 i 102 przy pomocy Europejskiej Sieci Konkurencji¹³⁵. Dwoma podstawowymi mechanizmami współpracy i wsparcia określonymi w rozporządzeniu nr 1/2003 są, po pierwsze, obowiązki nałożone na krajowe organy ochrony konkurencji dotyczące informowania Komisji o nowym dochodzeniu już na etapie pierwszych formalnych działań dochodzeniowych, a po drugie, nałożony na te organy obowiązek konsultowania z Komisją przewidywanych decyzji. W 2022 r. wszczęto 148 nowych dochodzeń w ramach sieci i przedłożono 78 przewidywanych decyzji.

Oprócz współpracy ustanowionej w rozporządzeniu nr 1/2003 również inne mechanizmy współpracy w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji zapewniają spójne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji w poszczególnych jurysdykcjach. Członkowie Europejskiej Sieci Konkurencji spotykają się regularnie, aby omówić niedawno otwarte sprawy, kwestie dotyczące polityki i sprawy o znaczeniu strategicznym. W 2022 r. zorganizowano 45 spotkań horyzontalnych grup roboczych i podgrup sektorowych, na których urzędnicy krajowych organów ochrony konkurencji wymieniali się opiniami i doświadczeniem.

Regularny i konstruktywny dialog międzyinstytucjonalny

Parlament Europejski, Rada, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów są kluczowymi partnerami Komisji w stałym dialogu na temat polityki konkurencji.

W Parlamencie Europejskim wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe Vestager uczestniczyła w 2022 r. w wielu wymianach poglądów lub zorganizowanych dialogach, w tym w rozmowach w Komisji Gospodarczej i Monetarnej (ECON), Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE), Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO) oraz Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (EMPL). Wiceprzewodnicząca uczestniczyła również w debatach plenarnych na temat polityki konkurencji, aktu o rynkach cyfrowych, rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych oraz reakcji UE (w tym poprzez pomoc państwa) na amerykańską ustawę o obniżeniu inflacji.

W swojej pisemnej odpowiedzi z lipca 2022 r. na rezolucję Parlamentu w sprawie polityki konkurencji (sprawozdawca Andreas Schwab; EPP, DE) Komisja podkreśliła m.in. stopniowe wycofywanie tymczasowych ram środków pomocy państwa w związku z pandemią COVID-19, przyjęcie tymczasowych ram kryzysowych w odpowiedzi na negatywne skutki gospodarcze inwazji

¹³⁵ Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji, Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 43 i Dz.U. C 374 z 13.10.2016, s. 10.

Rosji na Ukrainę, rozporządzenie w sprawie subsydiów zagranicznych oraz zakończenie negocjacji trójstronnych, akt o rynkach cyfrowych oraz jego sprawne i szybkie wdrożenie, bezprecedensowy trwający przegląd reguł konkurencji, w tym przyjęcie nowych wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią¹³⁶, nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych oraz nowych wytycznych wertykalnych, a także bieżący przegląd obwieszczenia w sprawie definicji rynku.

W 2022 r. wiceprzewodnicząca Margrethe Vestager uczestniczyła w Radzie w wymianie poglądów i debatach na temat polityki konkurencji, w tym w kilku posiedzeniach Rady ds. Konkurencyjności (Rynku Wewnętrznego i Przemysłu).

5.2. Współpraca w zakresie polityki konkurencji na świecie

Stosunki wielostronne

W 2022 r. Komisja w dalszym ciągu aktywnie uczestniczyła w pracach międzynarodowych forów, takich jak Komitet OECD ds. Konkurencji, Międzynarodowa Sieć Konkurencji (ICN), w której Komisja przez trzy lata współprzewodniczyła grupie roboczej ds. połączeń przedsiębiorstw, oraz Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD). Komisja kontynuowała starania na rzecz usprawnienia międzynarodowych zasad udzielania subsydiów. Reforma zasad udzielania subsydiów jest jednym z głównych priorytetów UE związanych z modernizacją zasad handlu WTO.

Stosunki dwustronne

W październiku 2022 r. Komisja i amerykańskie organy ochrony konkurencji odbyły drugie spotkanie w ramach wspólnego dialogu na temat polityki konkurencji w dziedzinie technologii, podczas którego omówiono działania na rzecz współpracy w celu zapewnienia i promowania uczciwej konkurencji w sektorze cyfrowym¹³⁷. W maju i grudniu 2022 r. odbyły się dwa spotkania ministerialne w ramach Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii. Wynikiem tych spotkań było zawarcie umowy administracyjnej w sprawie wspólnego mechanizmu wzajemnej wymiany informacji na temat wsparcia publicznego udzielanego przez UE i USA na rzecz sektora półprzewodników¹³⁸.

W 2022 r. Komisja kontynuowała współpracę w zakresie polityki konkurencji z państwami trzecimi, w tym programy współpracy technicznej z kilkoma państwami z Azji¹³⁹ i Afryki¹⁴⁰. W 2022 r. Komisja kontynuowała negocjacje dotyczące umów o wolnym handlu z Australią, Indiami, Indonezją oraz zakończyła negocjacje dotyczące umowy o wolnym handlu z Nową Zelandią

¹³⁶ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią, Dz.U. C 80 z 18.2.2022, s. 1.

¹³⁷ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6167

¹³⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7433

¹³⁹ Zob.: <https://asia.competitioncooperation.eu>

¹⁴⁰ Zob.: <https://africa.competitioncooperation.eu>

i Uzbekistanem. W odniesieniu do krajów kandydujących¹⁴¹ i potencjalnych krajów kandydujących¹⁴² głównym celem polityki Komisji jest wspieranie tych krajów w tworzeniu ram legislacyjnych obejmujących dobrze funkcjonujące i operacyjnie niezależne organy ochrony konkurencji.

¹⁴¹ Kraje, którym Rada Europejska przyznała status kraju kandydującego na podstawie zalecenia Komisji Europejskiej: Albania, Bośnia i Hercegowina, Mołdawia, Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia, Turcja i Ukraina.

¹⁴² Potencjalne kraje kandydujące do członkostwa w UE: Gruzja i Kosowo.

ROK 2022 W SKRÓCIE

